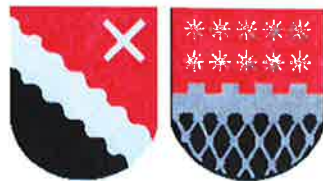

Vuoksen Verkko

Antrean ja Vuoksenrannan pitäjälehti
• 2020

Antrea-Seuran talvi-iltamat keräsi paljon väkeä.

Vuoksenranta-seura täyttää 50-vuotta

Olemme saaneet nauttia poikkeuksellisen lämpimästä syysästä. Ehkä se on pieni hyvitys koronasyksyn muuten ankeaan uutistarjontaan.

Moni tutkimus vahvistaa, että ihmisen stressitaso laskee jo lyhyenkin luonnossa ja metsässä vietytyn hetken myötä. Nyt meillä on ollut hieno mahdollisuus marjastaa, sienestää tai muuten vain vaeltaa luontopoluilla. Syksyn hieno värimaisema enteilee talven tuloa, mutta ennusteiden mukaan saamme odottaa oikeaa talveä vielä pitkään.

Kotipihassa sai muutama komea koivu kaatotuomion. Tuleepahan ensi kesänä kasveille enemmän valoa ja maan antama kasvovoima riittää paremmin ilman koivun kaikkialle kurottuvia janoisia juuria.

Koivun valkoinen runko on kaunis ja jotain niin perisuomalaista. Vähän haikeana niitä katseli pitkällään maassa, mutta antavathan ne nyt vielä viime töikseen hyvän lämmön pirttiin.

Puusouvi on tehokasta hyötyliikuntaa, eikä sen rupeaman jälkeen tarvitse lähteä punttisalille. Komea klapikasa odottelee kevättä kuivakseen ja seistä jököttää talven yli

pihan koristeena.

Eipä juuri tekisi mieli puhua koronasta lainkaan, mutta kun se on monin eri tavoin vaikuttanut ihmisten elämään ja yhdistystoimintamielelläkin sotkenut koko vuodelle suunnitellut tapahtumat, niin eihän tästä mihinkään pääse.

Harmillista, että jouduimme perumaan kevään talkoomatkan ja huonolta näyttää ennuste ensi keväänkin suhteen.

Sysmän Suvisoutuun olisimme saaneet ensimmäistä kertaa oman evakkolähdön, kun Antrean Esa ja Kirvun Vilkas olisivat innostuneet lähtemään mukaan. Toivotaan, että kipakka keskinäinen kisa onnistuu ensi vuonna.

Vuonna 2021 Vuoksenranta-seura ry täyttää 50-vuotta. Siinä on hyvä virstanpylväs ja juhlan aihe.

Näiden vuosikymmenien aikana on erinäinen määrä ihmisiä touhunut jos jonkinlaista asiaa. On matkustettu, tehty talkootöitä, juhlittu, tarinoitu, muisteltu ja eletty.

On laitettu kansien väliin ja kuvien kertomaksi kaikkia niitä muistoja ja kokemuksia, joita on ollut. On itketty ja naurettu, oltu yhteisöllisiä.

Sunnuntaina 8.8.2021 keite-

tään juhlakohvit ja haastellaan toimintavuosien muistot kasaan sekä suunnataan katseet kohti tulevia vuosikymmeniä. Historiikkityö ja valmistelut etenevät hyvää vauhtia.

Vuosikokous saatiin pidettyä ja vuosi 2019 kuitattua historian kirjoihin. Perinnepäiväosuudessa kurkistettiin pikaisesti talkoomatkojen, evakkotaipaleen ja Itä-Hämeen Vuoksenranta -osaston muisteluihin.

Yhdistyksen puheenjohtajan luottamus mitataan vuosittain vuosikokouksessa. Kiitos siitä, että pesti jatkuu myös ensi vuonna!

Hyvä palaute palkitsee ja antaa potkua jaksaa eteenpäin. Kannustavia ja tsemppaavia kommentteja tulee onneksi paljon enemmän kuin kriittisiä. Niiden voimalla pääsee yli sen mielipahan, joka satunnaisista haukuista kertyy.

Päivi Virolainen

Kirjoittaja on Vuoksenranta-seuran puheenjohtaja.

Vuoksen Verkko

Antrea-Seuran jäsenlehti
n:o 53/2020

Vuoksenranta-seuran
jäsenlehti n:o 38/2020
ISSN 2343-2128

Kirjoituksia ja kuvia otetaan kernaasti vastaan lukijoilta.

Ensi syksyn lehteen materiaali
15.10.2021 mennessä.

Päätoimittaja: Marko Kekki,
0500 770 463, vuoksen.verkko@gmail.com
Perjalantie 5 as. 29, 11120 Riihimäki

Toimituskunnat:

Antrea: Antrea-Seuran hallitus

Vuoksenranta:

Vuoksenranta-seuran hallitus

Painopaikka: Grano, Vantaa. 2020.

Merkillinen vuosi

Eipä olisi vuosi sitten arvanut, millainen merkillinen vuosi on edessä. Matkoja varailtiin, juhlia ja tapahtumia suunniteltiin. Ja sitten keväällä kaikki jouduttiin peruuttamaan. Piti olla vain kotona.

Poru siitä nousi. Mutta olihan suositus olla vain kotona aika pieni murhe. Vanhempamme ja isovanhempamme kun aikanaan joutuivat lähtemään kodeistaan.

Poikkeusvuosi on muuttanut kaikkea elämäämme, ei vain järjestötoimintaa. Yhdessä emme ole voineet juurikaan kokoontua. Siivousmatkalle ei päästy.

Antrea-Seura sentään onnistui elokuussa kokoontumaan vuosikokoukseen ja kesätapaamiseen Karjalaisten kesäkodilla. Kokous pidettiin kauniissa kesäillassa ulkona, joten emme ottaneet siinäkään riskiä.

Antrea-Seuran puolelta yhteydenpito antrealaisjuurisiin on jäänyt valitettavan vähäiseksi. Facebook-sivut sentään ovat aktiivisina välittäneet terveisiä sekä auttaneet etsimään sukulaisuksia ja talon paikkoja.

Terveisiä on saatu myös rajan takaa. Kiitos sinne solmittujen ystävyyssuhteiden. Kyllä siellä Antrea näyttää paikallaan olevan ja kirkonmäkikin suhteellisen siistissä kunnossa.

Myös naapuriseurojen facebook-sivuja silloin tällöin silmäilleenä olen kovasti ilahtunut siitä, että kotiseutujemme nykyiset asukkaat entistä enemmän haluavat pitää yhteyttä ja omalta osaltaan vaalia historiaa. Tämä on sitä kanssakäymistä, jota tulee voimistua.

Pitäjäyhdistysten liiton järjestämissä pitäjäesittelyissä Antrea sai olla esillä syyskuun puolivälissä. Vuosi sitten esitin tälläkin palstalla toiveen, että esittelyt välitettäisiin nykytekniikalla muuallekin

Suomeen. Nyt toive on toteutettu ja muun muassa Antrean mainio pitäjäesittely on katsottavissa jälkikäteen netin kautta.

On tässä korona-ajassa hyvääkin. Olemme huomanneet, miten paljon etäyhteyksien kautta kuitenkin pystytään välittämään tapahtumia: seminaareja ja kokouksia työelämässä, konsertteja ja paljon muuta vapaa-ajalla.

Uskon, että tästä saa myös järjestötoimintaa uutta vauhtia yhteyksien pitämiseen. Ja mikä tässä parasta, maantieteelliset etäisyydet menettävät merkityksensä.

Edelleen kuitenkin painetulla lehdellä on paikkansa. Kädessäsi oleva Vuoksen Verkko yhdistää antrealaisia ja vuoksenrantalaisia. Ja lehden merkitys ei ole vain tässä hetkessä. Se tallentaa perinnettä myös tulevaisuuteen.

Verkottuminen ja verkostot ovat ehkä loppuun kaluttuja ilmauksia. Onneksi näissä ihmisten verkoissa ei sätkitä niiden silmiin juuttuneina, vaan eletään solmukohdissa. Jokainen meistä on pieni solmu jossakin verkossa. Miten vahva lanka kulkee toiseen solmukohtaan, ja miten laajalle säikeet yltävät, on vain meistä itsestämme kiinni.

Vahvistetaan säikeitä, laajennetaan verkostoa. Antreasta löytyi vanhin verkko. Meidän on syytä olla edelläkävijöitä.

Kestettiin kevät ja kesä, kestätään syksy ja talvi. Kyllä se viruskin lopulta nujertuu ja päästään taas haastelemaan ihan nokikkain!

Reijo Martikainen
Kirjoittaja on Antrea-Seuran puheenjohtaja.

SISÄLTÖÄ

*KANSANEDUSTAJA
HILKKA KEMPPI s. 4*

*ANTREALAISET
RITARIT s. 5-6*

*VIUOKSI-MITALI
MARTTI TALJALLE s. 7*

*REIJO MARTIKAINEN
JATKAA JOHDOSSE s. 8*

*TILKKUPEITTO
VIUOKSEN RANNASTA s. 9*

*KARKIALAN KOTI YHÄ
MUISTOISSA s. 10-11*

*VIIPURIN-MATKA ANTAA
MURREKYLVIIN s. 12*

*KARJALAINEN
KOSMOPOLIITTI s. 14*

*ANTREAN ISKELMÄ-
KUNINKAAT s. 16-17*

*MOOTTORIPONTTONIT
ANTREASSA s. 20-22*

*KOTI JÄI KAKSI
KERTAA s. 23*

*OLETKO VALMIS
YLLÄTYKSIIN? s. 24-25*

*KRANAATINSIRPALEISTA
MUISTOESINE s. 32*

*ANTERON KINKKINEN
SANARISTIKKO s. 33*

*ANTREA 100 VUOTTA
SITTEN s. 34*

Karjalaisuus kuuluu kansanedustaja Hilikka Kempin arkeen

Asikkalalainen Hilikka Kemppi on varttikarjalainen. Kempin vaija Erkki Kemppi syntyi Antreasta itsenäistyneessä Vuoksenrannassa Karkialan kylässä lähes 100 vuotta sitten, vuonna 1922.

Vaija sisaruksineen ehti kuolla jo ennen Hilikka Kempin syntymää, mutta monenlaiset opit ovat silti siirtyneet sukupolvelta toiselle. Erityisesti Kemppi tuo esille työn arvostamisen, kohtuuden ja nöyryyden, joita oppeja hän on saanut karjalaisten sukulaisten kautta.

- Vaija tuli perheineen Ähtärin kautta Asikkalan Vesivehmaalle Pätiälän kylälle vuonna 1947 pysyvästi. Tämä evakkotila on minun syntymäkotini, tarkentaa Kemppi.

Käynti vaijan kotitalon raunioilla tekemättä

Ensimmäisen kauden kansanedustaja on törmännyt moniin mielenkiintoiisiin karjalaisiin muisteluihin, kohtauksiin, perinteisiin ja tapoihin.

- Karjalaisella luonteella voidaan olla luontevasti iloisia, vaikka heillä olisi oikeuskin olla pettyneitä. Minä olen pienestä pitäen arvostanut karjalaisesta kulttuurista kumpuavia tapoja ja tekoja, Kemppi sanoo.

Hilikka Kempin käynti vaijan kotitalon raunioilla odottaa edelleen itseään, mutta Kempin vanhemmat ovat Vuoksenrannan Karkialan kodin kivijalan luona käyneet tunnelmoimassa.

Koronan opetti arvostamaan lähiruokaa

Puhdas ruoka ja kotimainen elintarviketuotanto pohdituttaa kansanedustajaa. Hän kokee jo pelkästään koronan opettaneen arvostamaan lähiruokaa, lähienienergiaa sekä turvallisuutta.

- Samoin on huomioitava se, et-

tä korona on opettanut arvostamaan maaseutua. Maaseudun arvostus on noussut koronan myötä ja ehkä saamme lähiaikoina nähdä yhä enemmän muuttoa asutuskeskuksista maaseudun rauhaan, Kemppi pohdiskelee.

Kemppi miettii, minkälaiseen maailmaan hänen olisi pitänyt syntyä, että viittaisi kintaalla rauhalle tai turvallisuudelle.

Kemppi pohtii, että hänen isovanhempansa joutuivat jättämään kotinsa Karjalassa, tämä osin myös sen vuoksi, että he saisivat rauhan ympärilleen.

Hän jatkaa, että nyt on huolehdittava siitä, että Suomen menestystä ei rakenneta savimaalle ilman kunnan perustuksia.

Moni kaupunkilainen toivoo vakituiseksi asuinpaikakseen maaseudun ja osa näkee tulevaisuudessa omistavansa kymmenen vuoden kuluessa siellä vapaa-ajan asunnon tai vakituksen asunnon.

- Karjalaisuudet ovat alleviivanneet minulle aina, että ruoka- ja elintarvikeasioiden tulee olla kunnossa ja kestävästi järjestettyjä. Korona on tuonut oikeastaan vahingossa kestäviä arvoja esille, Kemppi pohtii.

Karjalaista kulttuuria tulee vaalia

Hilikka Kempin mukaan karjalaista kulttuuria tulee vaalia ja olla siitä tietoisia ja ylpeitä.

Hän ei tarkoita vaalimisella muuttamattomuutta, sillä uuden sukupolven innostuminen kerta toisensa jälkeen on tärkeää.

- Jokainen sukupolvi tuo omat mausteensa elävään kulttuuriin, yksikään sukupolvi ei ole selvinnyt ilman toisten tukea ja hyviä ajatuksia, päättää Hilikka Kemppi.

*EIJA VIROLAINEN
KUVA: MIikka PYNNÖNEN*

Ensimmäisen kauden kansanedustaja on törmännyt moniin mielenkiintoiisiin karjalaisiin muisteluihin, kohtauksiin, perinteisiin ja tapoihin.

SA-Kuva

Noin 13 km päässä Petroskoista kuuluisaksi tullut alikersantti Antti Väinö Sokka panssarintorjuntakivääreineen käyttämässä "tankkivirviötä" Petroskoissa 27.9.1941.

Kaksi Mannerheim-ristin ritaria lähti Antreasta

Ylipäällikkö C.G.E. Mannerheim halusi jatkosodan alettua sodassa taisteleville kunniamerkin, joka voidaan myöntää sotilaille hänen sotilasarvostaan riippumatta. Perusteena mitalin myöntämiselle on poikkeuksellinen urhoollisuus taistelutilanteessa. Näin syntyi Mannerheim-risti, joka kuuluu Vapaudenristin ritarikuntaan.

Mannerheim-ristejä myönnettiin viime sodassa 191 sotilaille. Marraskuun 1. päivänä 2020 kuoli viimeinen Mannerheim-ristin ritari Tuomas Gerdt (ritari 95).

Mannerheim-ristin sai aikanaan kaksi antrealaista sotilasta Antti Väinö Sokka (1904-1972) ja Paavo Paajanen (1917-1999). Sokka oli lähtöisin Antrean Henttolasta ja Paajanen Noskuan kylästä.

Panssarintorjuntakivääriryhmän johtaja

Väinö Soka risti oli järjestyksensä n:o 23. Ristin myöntämisen perusteissa todetaan:

"Ylipäällikkö on pvm:llä 12.10.41 nimittänyt Vapaudenristin 2. luokan Mannerheim-ristin ritariksi alikersantti Antti Väinö Soka, joka (Juttulammen) taistelussa 13.7.41 pst.-kiväärillä tuhosi useita kuorma-autoja ja yhden hyökkäysvaunun, joka oli tietä varmistamassa, avaten siten tien pataljoonan hyökkäykselle.

Taistelussa 21.8.41 (Suvilahdesa) hän tuhosi pst.-kiväärillä lukuisia hyökkäysvaunuja ja vikuutti osan ampumakyvyttömäksi. Nämä hyökkäysvaunut muodostivat hyökkäävän vihollisen läpimurtokärjen ja niiden tuhoutuminen tyrehtytti koko patal-

joonan hyökkäyksen.

Taistelussa 5.9.41 (Kinnasvaarassa) alikersantti Sokka hidastutti pst.-kiväärillä hyökkäysvaunun kulua siinä määrin, että se saatiin tuhoutuksi pst.-tykillä. Taistelussa 8.9.41 (Präasässä) hän pst.-kiväärillä tuhosi pakoon yrittävän vihollisen useita kuorma-autoja miehistöineen aiheuttaen tielle läpipääsemättömän ruuhkan ja tukkien siten vihollisen ainoan perääntymistien. Samassa taistelussa hän osoitti henkilökohtaista kylmaverisyyttä päästämällä vihollisen erikoispanssaroidun hyökkäysvaunun kahden metrin päähän itsestään ja ampumalla sen sitten pst.-kiväärillä tuleen.

Lisäksi alikersantti Sokka on monissa taisteluissa 11.7.-8.9.41 tuhonnut useita kk- ja pk-pesäkkeitä mie-

histöineen avaten siten pataljoonansa kärjessä kulkien hyökkäystien vihollisen vahvasti varustettuihin aseisiin.”

Alikersantti Väinö Sokka oli panssarintorjuntakivääriryhmän johtaja EK/II/ JR 50:ssä. Hän oli jo vapaaehtoisena lähtenyt vapaussotaan toimien lähettinä Antrean rintamalla. Talvisodassa hän oli suuntaajana Raskaassa ilmatorjuntakonekiväärijoukkueessa sekä ilmavalvontatehtävissä. Jatkosodassa hänen paikkansa oli panssarintorjuntajoukkueissa johtajana ja -tykkikomppanian päällikkönä.

Sokan taistelupaikkoja olivat Juttilampi, Ignoila, Hautavaara, Suvilahti, Kurmoila, Jessoila, Alekka, Kinnasvaara, Prääsä, Matrossa, Polovina, Vilga, Petroskoi, Jalguba, Syvärin alajuoksu, Bulajevo, Homorovitsi.

Siviilissä Sokka toimi kauppalalla Keski-Suomessa.

Kylmäveristä rohkeutta

Alikersantti Paavo Paajaselle Mannerheim-ristin ylipäällikkö oli myöntänyt 6.11.1942 ja sen numero oli 101. Ristin myöntämisen perusteina oli seuraavaa:

”Alikersantti Paajanen on ensimmäisistä sotapäivistä lähtien osoittanut aina kylmäveristä rohkeutta, päättäväisyyttä ja nopeata harkintakykyä toimiessaan taistelulähettinä aina yhtä herpaantumattomalla innolla ja uhrautuvaisuudella.

Kolmasti on hän muun muassa nopealla konepistoolin käytöllä pelastanut patterinpäällikön hengen. Niinpä edettäessä Tuuloksesta Syvärille etenivät patterinpäällikkö ja hänen taistelulähettinsä jalkaväen toisen sivustan edellä. Tällöin äkkiä päästi alikersantti Paajanen konepistoolistaan nopean sarjan muutaman kaatuneen puun taakse, ennen kuin kukaan muu ehti huomata mitään erikoista. Asiaa tutkittaessa löytyi paikalta kuollut vihollinen valmiiksi suunnatun pikakiväärin takaa.

Poventsan puolustustaistelussa kuljetti alikersantti Paajanen suora-suuntaustykin aivan lähelle vihollisen linjoja ja vaiensi sillä vihollisen tulipesäkkeen toisensa jälkeen. Kun oma jalkaväkimiehitys tällä kohdalla oli verraten heikko ja tykistöimme tu-

Alikersantti Paavo Paajanen kuvattuna päämajassa Mikkeliä 1.3.1943.

li tarvittiin toisaalla, missä vihollisen painopiste hyökkäsi, oli alikersantti Paajasen rohkealla ja esimerkillisellä toiminnalla suuri merkitys puolustuksen kestämiselle.

Lukemattomina muinakin kertoina on alikersantti Paajanen oman tehtävänsä ulkopuolella täten esimerkiksi kannustanut toisia erinomaisiin saavutuksiin.”

Talvi- ja jatkosodassa Paajanen toimi taistelulähettinä ja partiomiehenä.

Hänen taistelupaikkansa olivat Kattilaoja, Paatsjoki, Kokkari, Lemmivaara, Uuksujärvi, Jalovaara, Muunto, Vilokki, Loimola, Kortekjärvi, Palalahti, Pultsoila, Suurmäki, Tuulos, Vitele, Kotsila, Aunus, Syväri, Koirinoja, Käsnäselkä, Tulemajärvi, Petäjäselkä, Petroskoi, Karhumäki, Lumbusi, Povents, Hiisjärvi, Ontajärvi, Jolmajärvi, Juustjärvi, Semoavaara, Onkamus, Varpakylä, Vuonte, Aittojoki, Ägläjärv, Tolvajärvi, haavoittui 25.8.1942 Poventsassa.

Siviiliin päästyään Paajanen toimi Valtionrautateiden palveluksessa.

Tyypillinen ritari puhui karjalan murretta

Molemmat Antrean ritarit olivat maa-laistalosta kotoisin.

Mannerheim-ristin ritareita on tutkittu ja todettu, että tyypillinen ritari oli ristin saadessaan nuori, alle 26-vuotias, kotoisin maalta ja puhui karjalan murretta. Palveli maavoimissa ja soti alimmissa upseeriarvoissa joko joukkueen- tai partionjohtajana. Silti ritariristin saajien joukko on ollut hyvin kirjava ja sotilasarvot ovat vaihdelleet korpraalista kenraaliin.

RAAKEL HENTTONEN
KUVAT: SA-KUVA

Lähde: Mannerheim-ristin ritarien säätiön nettisivut. Helsingin Sanomat, "Heidät muistetaan erinomaisesta urheudesta", Jarmo Huhtanen 8.11.2020.

Vuoksi-mitali Martti Taljalle

Professori, erikoislääkäri Martti Taljalle luovuttiin arvokas Vuoksi-mitali lauantaina 24.10. Vuoksenrannan pitäjäseuran vuosikokouksen alussa Vääksyssä. Mitalin on hänelle myöntänyt Vuoksen Säätiö ja sen luovuttivat säätiön hallituksen puheenjohtaja Seppo Kuparinen ja hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Hannu Virolainen.

Kuparinen totesi luovutuspuheessaan, että mitali annetaan tunnustuksena erityisen ansiokkaasta toiminnasta säätiön tavoitteiden toteuttamisessa ja karjalaisen kulttuurin laajemmassakin vaalimisessa.

Mitalin on suunnitellut antrealais-sukuinen kuvanveistäjä Pertti Kukkonen.

Mainittakoon että Vuoksi-mitali nro 1 on luovutettu presidentti Sauli Niinistölle.

Mittavat ansiot

Martti Taljan ansiot karjalaisen kulttuurin historian tutkijana ja säilyttäjänä ovat mittavat. Hän on toiminut Karjalan Liiton liittovaltuuston jäsenenä 12 vuotta ja on tällä hetkellä Karjalan liiton liittovaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja sekä Vuoksenranta-seura ry:n kunniapuheenjohtaja.

Martti Taljan sukujuuret vievät

Martti Talja

Vuoksenrannan Kaskiselän kylään.

Hän on toiminut Vuoksenranta-seuran hallituksessa vuosina 1986-2016, ollut puheenjohtajana v. 2001-2011 ja hänet kutsuttiin kunnia-puheenjohtajaksi v. 2017.

Ensimmäisen Vuoksenrannan matkansa hän teki vuonna 1991 ja sen jälkeen niitä on kertynyt useita kymmeniä. Historiaharrastus on vienyt hänet useille matkoille nykyiseen

Venäjän Karjalaan, jossa tutuiksi ovat tulleet niin Kannaksen kuin Laatokan pohjoispuolenkin entiset suomalaispitäjät.

Martti Talja on ollut mukana useassa karjalaista perinnettä säilyttävissä kirjahankkeissa ja parhaillaan on menossa Vuoksenranta-seuran historiikin kokoaminen seuran v. 2021 50-vuotisjuhlaan.

Talja on osallistunut Vuoksenrannan kirkon kunnostustalkoisiin useana kesänä ja sen lisäksi vuosittaisiin siivoustalkoisiin. Hänellä on hyvät suhteet nykyvenäjälle, mm. Antrean (Kamennogorsk) kaupungin johtoon ja teollisuuden edustajiin sekä Viipurin aluehallinnon johtoon.

Siviili- ja sotilashautausmaiden muistopuistojen suojeluasioita hän on ollut hoitamassa yhteistyössä Antreaseuran, Kirvu-seuran ja Kirvu-säätiön, Vuoksenranta-seuran ja Vuoksen Säätiön kanssa.

Hän on aktiivinen toimija myös Jantusen ja Taljan sukuseuroissa sekä Lahden Karjalaseurassa. Hän on lisäksi toiminut evakkopatsashankkeen kummina.

Vuoksen säätiön hallintoneuvoston jäsenenä Martti Talja oli vuodet 1988-2003 ja hallituksessa v. 2003-2018, josta puheenjohtajana v. 2014-2018.

PÄIVI VIROLAINEN

Vuoksenranta-seuran vuosikokous ja perinnepäivä Vääksyssä

24.10.2020 pidettiin lämminhenkinen Vuoksenranta-seuran vuosikokous Vääksyssä. Korona-ajasta huolimatta paikalle oli uskaltanut reilut 30 osallistujaa ja otimme tarkasti huomioon turvallisuusasiat - turvavälit, käsidesit ja maskit olivat käytössä.

Kokouksen alussa kunniapuheenjohtaja, professori Martti Taljalle luovutettiin Vuoksi mitali nro 12 (juttu ylempänä sivulla).

Itse kokouksessa hyväksyttiin tilit ja toimintakertomus vuodelta 2019 sekä toimintasuunnitelma vuodelle 2021.

Jäsenmaksuksi vahvistettiin edelleen 35 euroa, josta 20 euroa on Kar-

jalan Liiton osuus ja oman seuran 15 euroa. Vapaaehtoinen lehtimaksu on edelleen 10 euroa.

Hallituksen erovuoroiset, Kati Kuisma, Liisa Röksä ja Pirjo Virolainen-Kuisma jatkavat hallituksessa. Hallituksen muut jäsenet ovat Taina Eskola, Pekka Kemppi, Armi Marklund, Irja Niilahti, Eija Virolainen, Ossi Paappa, Olli Saarela ja Matti Vanhanen.

Toiminnantarkastajana jatkaa Seija Halme Helsingistä ja uutena valittiin Esa Virolainen Sysmästä, varalla edelleen Antti Mustonen ja Erkki Kiuru. Puheenjohtajana jatkaa Päivi Virolainen.

Seuraava vuosikokous ja perinnepäivä päätettiin pitää 2.10.2021, paikka on vielä avoin.

Seuran pitäjäjuhla ja 50-vuotisjuhla juhlitaan sunnuntaina 8.8.2021 Sysmän kirkossa ja Sysmän teatteritalolla.

Perinnepäiväosuudessa muisteltiin yhdessä Vuoksenrantaa katsomalla osia filmeistä: Vuoksenranta-osasto Itä-Hämeen museolla, Martti Talja ja Peter Zakrevski (YouTube), Matti Kempin haastattelu, Veijo Kare (YouTube) ja Yle-Silminnäkijä -ohjelmaa jaksot "Takaisin Karjalaan" v. 1999, toimittaja ja ohjaaja Risto Arkimies.

PÄIVI VIROLAINEN

Antrea-Seuran vuosikokous pidettiin ulkoilmassa Karjalaisten kesäkodilla Jollaksessa 18.8.

Martikainen jatkaa Antrea-Seuran johdossa

Reijo Martikainen jatkaa Antrea-Seuran puheenjohtajana. Ei ollut kilpailuvia ehdokkaita. Päinvastoin. Ei pelkäänsä kannatettu puheenjohtajaksi, vaan suorastaan huudettiin. Osasyynä oli tilaisuuden vaatima äänekkyyys, koska kokous pidettiin ulkoilmassa Karjalaisten kesäkodilla Jollaksessa 18.8.

Erovooroiset johtokunnan jäsenet Maria Hatakka, Marko Kekki ja Satu Stirkkinen valittiin uudelleen. Raakel Henttosen tilalle valittiin uutena jäsenenä Sirkka-Liisa Rautionaho.

Raakelin perustelut halulleen vetäytyä johtokunnan jäsenyydestä olivat vedenpitävät: hän sanoo olleensa johtokunnassa jo Markon isoäidin aikaan. Seuran kunniajäsen Veikko Partanen kiteytti meidän kaikkien puolesta lämpimät kiitokset Raakelille tämän ansiokkaasta panoksesta johtokunnassa, lehden päätoimittajana, julkaisujen toimittajana, Vuoksen säätiön asiamiehenä jne. Kehotettiin häntä jatkossa toimimaan ”seniorineuvonantajana”. Muut johtokunnan jäsenet ovat Antti Partanen, Pirjo Riitta Rintanen, Pentti Talja ja Kaija Viskari.

Toiminnantarkastajaksi valittiin

Janne Pullinen ja varalle Timo Pullinen.

Tilikauden tulos oli plussalla

Viime vuotta ei häirinnyt pandemia, joten vuosikertomus kertoi monipuolisesta ja väkeä keränneestä toiminnasta. Tilikauden tulos oli saman verran plussalla kuin oli ollut edellisellä vuonna pakkasella, joten kehitys on ollut suotuisaa. Helppo olikin myöntää tili- ja vastuuvapaus tilivelvollisille.

Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2021 vahvistettiin. Suunnitelmissa edetään tilanteen mukaan – toivoen, että perinteisiin toimintamuotoihin voitaisiin pandemian laantuessa palata. Toimintasuunnitelmassa todetaankin, että mikäli tämän vuoden peruuntuneesta toiminnasta koituu seuran taloudelle säästöjä, ensi vuonna olisi ehkä mahdollisuus laajempaan toimintaan ja sitä kautta jäsenhankinnan tehostamiseen muun muassa tapahtumien avulla. Jos esimerkiksi Antreaan keväällä 2021 päästään, siivousmatka voitaisiin jär-

jestää tavanomaista suuremmalla joukolla.

Jäsenmaksu pidetään edelleen 40 euron suuruisena. Maksusta puolet menee Karjalan Liitolle. Ensi vuonna on tiedossa jäsenmaksu-uudistus, jolloin Liitto laskuttaa jäseniltä koko jäsenmaksun (maksukuitti tulee helmikuun Karjalan kunnaat -lehden mukana) ja palauttaa seuroille kuuluvan osuuden maaliskuussa.

Kokouksessa hyväksyttiin johtokunnan esitys, että ainaisjäsenet maksaisivat jäsenmaksuna Karjalan Liiton osuuden 20 euroa, kuten useimmat ovat vapaaehtoisesti tähänkin asti maksaneet. Ainaisjäsenyyshän tarkoittaa vapautusta vain seuran jäsenmaksusta. Kunniajäsenten jäsenmaksun seura maksaa edelleen Liitolle.

Kokouksutsut julkaistaan edelleen Karjala-lehdessä ja tarvittaessa muitakin tiedotusvälineitä hyödyntäen.

Kokouksen jälkeen vietettiin kauden elokuista iltaa yhdessäolosta nauttien, grillaten ja saunoen.

PIRJO TIIPPANA
KUVA: MARKO KEKKI

Tilkkupeitto Vuoksenrannasta

Itä-Hämeen museossa Koskipään kartanon yläkerran Vuoksenranta-osastossa on esillä täkki. Täkki on tehty tilkuista päiväpeitoksi.

Hartolassa sijaitsevan museon kokoelmiin Vuoksenranta-osastoon peiton on lahjoittanut Aili Ruponen. Museon kokoelmaluettelo tunnistaa tämän numerolla 2664:3.

Museon luettelo sisältää peitosta tiedon, jonka mukaan tilkkupeiton on valmistanut vuosien 1896-1897 aikana Anna Kuisma. Tuolloin ei Vuoksenrannan kuntaa ja seurakuntaa vielä ollut, vaan alue oli osa Antreaa.

Antrean seurakunta syntyi vuonna 1724 Jääsken Venäjän puoleisesta osasta. Vuoksenrannan seurakunta syntyi vuonna 1919, ja Vuoksenranta puolestaan erosi Antreasta virallisesti vasta vuonna 1924 käsittäen Antrean kymmenen itäisintä kylää.

Kotoisin

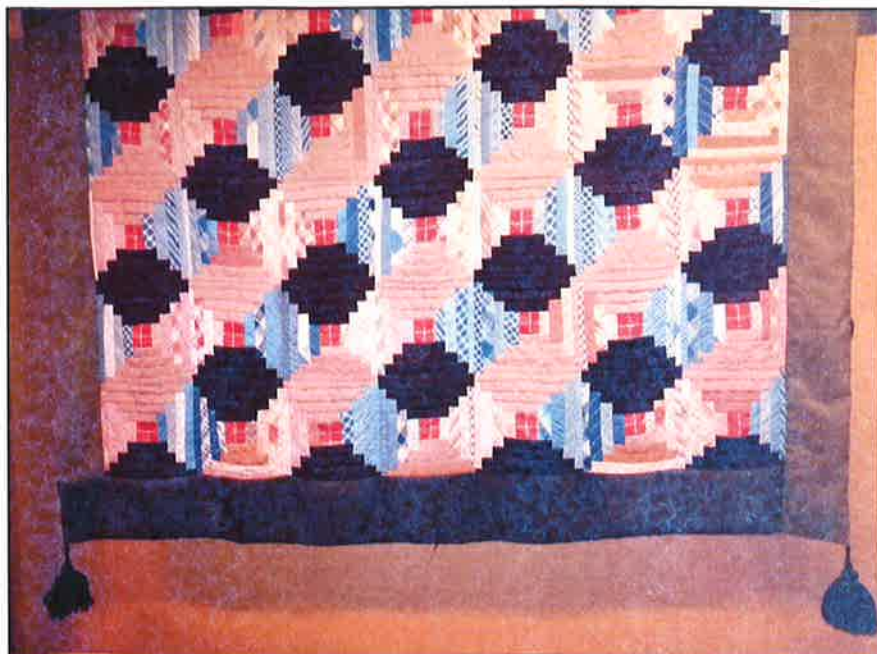
Yllö-Jussilasta

Tilkkupeiton valmistanut Anna Kuisma oli kotoisin Yllö-Jussilasta, joten tilkkupeiton hän valmisti luovutun Vuoksenrannan alueella. Peitto kulkeutui vuoksenrantalaisten mukana evakkotaipaleella Suomeen ja lopulta päättyi Itä-Hämeen museon kokoelmiin.

Tilkut Anna Kuisma leikkasi isänsä Mikko Kuisman Pietarista ostamista kangaspaloista. Samoin peiton taustakankaan Mikko hankki Pietarista.

Kannakselta Yhdysvaltoihin muuttaneet kutsuivat näin ommeltuja tilkkutäkkejä Pietarin täkeiksi. Ja samanlaisia tilkkutäkkejä muuttajat tekivät myös Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

Anna Kuisma avioitui Juho Yr-

Itä-Hämeen museon Vuoksenranta-osastossa esillä oleva tilkkupeitto.

jönpoika Ruposen kanssa 25.7.1897. Juho Ruponen oli Vuoksenrannan Kuivaniemestä Ino-Notkolasta. Päiväpeitto oli käytössä heidän kodissaan.

Tilkkupeitto on neliönmuotoinen

Tilkkupeitto itsessään on neliönmuotoinen. Se on kooltaan 132 cm kertaa 137 cm.

Tekijä, Anna Kuisma, on ommellut leikatut suorakaiteen muotoiset puuvillakankaat suikaleet ristineliksi erikokoisista suikaleista ja pitkänomaisista suorakaiteenmuotoisista tasakuvioista. Tilkut on ommeltu kiinni toisiinsa nurjalta puolelta.

Kuhunkin peitteen siksak-reunaiseen vinoneliökuviin Anna Kuisma on ommellut seitsemän suikaletta. Kuviot muodostavat ruudukon, jossa yksiväriset, mustat ja beesit, vuorotte-

levat puna- ja sinikirjavien kangassuikaleiden kanssa.

Etupuoella tilkkuja kiertää noin kymmenen senttiä leveä silkkikangas; kaksi sivua on mustaa ja kaksi vastakkaisista sivua on vaaleanvihreää silkkiä.

Jokaisessa peiton kulmassa on mustasta villalangasta tehty noin 15 cm pitkä tupsu. Tupsut roikkuvat peitosta noin viisi cm pitkistä palmikoiduista langoista.

Peiton toisella puolella on musta silkkikangas. Kangas on ajan kuluessa haalistunut ja muuttunut hauraaksi.

Peiton on luetteloinut Aili Ruposen tietojen perusteella museon keskuskortistoon Vesa Järvinen vuonna 1985.

VESA JÄRVINEN

Kirjoittaja on Itä-Hämeen museon museonhoitaja.

**TUE
VUOKSEN
VERKON
ILMESTYMISTÄ!**

Ilmoitushinnat:

Koko sivu 350 euroa
1/2 sivua 230 euroa
1/4 sivu 120 euroa
Pienemmät 70 euroa

Myös yksityishenkilöt voivat tukea lehteämme. Ilmoituksiin ei tule alv:ia, joten ne eivät ole alv-vähennyskelpoisia.

Seppo Peltonen ja Anu Mattsson hoivakoti Mäntyrinteessä, jossa on kotia kuvaava taulu Vuoksenrannan kodista lähtöpäivänä.

Seppo Peltoselle Vuoksenrannan Karkialan koti on yhä muistoissa

Asikkalalainen Seppo Peltonen viettää eläkepäiviä asikkalaisessa hoivakoti Mäntyrinteessä. Matka Asikkalan kotiin on kulkenut monta mutkaa, sillä Vuoksenrannan Karkialan kylässä sijainnut Peltolan kotitalo jäi sotien jälkeisen Pariisin rauhansopimuksen mukaisesti rajan taakse nykyiselle Venäjälle.

Peltosen ensimmäinen matka kotoa lähti hänen ollessaan 7-vuotias ja toinen matka, tällä kertaa lopullinen, muutamaa vuotta myöhemmin.

Isä Toivo oli sotatoimissa ja koti piti jättää 18.6.1944 sisarusten Salmen, Sirkan ja Tuomon sekä äidin kanssa. Matka taittui vuoksenrantalaiseen tapaan 1-akselisilla kärryillä, joita oli kaksi kahden hevosen perässä.

- Savonlinnan pohjoispuolella Kallislahden asemalla pääsimme vihdoinkin junaan, muistelee Peltonen.

Kahdelle perheelle omat tilat

Matka ensimmäisellä kerralla päättyi Teuvalle, Rautalampi oli määrätty tulevaisuuden asuinpaikaksi. Toisella kerralla Kuortaneen kautta vihdoinkin vuonna 1946 Asikkalan Hillilään.

Peltonen muistaa, että hänen isänsä Toivo ja Hilja-puolison veli Juho Jantunen olivat etsineet vapaaehtoiseen kauppaan perustuen maatila. Sopiva tila löytyikin ja he kävivät taloksi.

Tarvittiin kuitenkin kahdelle perheelle omat tilat. Anttilan tila jaettiin kahteen samanarvoiseen lohkokonniin, että toiseen jäi rakennukset ja toiseen vähän enemmän maaomaisuutta.

- Tilat jaettiin tuon Martin (Talla) vaijan Juhon kanssa pitkää tikkua vetämällä ja meille jäi se puoli, jossa oli rakennukset valmiina. Jantuset rakensivat talon ja talousrakennukset

vajaan kilometrin päähän, tarkoittaa Peltonen.

Suunnistus vieläkin arjessa mukana

Nuorena miehenä Seppo osallistui aktiivisesti kylän toimintaan ja rientoihin. Nuorisoseuratyö veti mukaansa näytelmien, iltamien ja tanhujen kautta. Nuorisoseuraharrastukseen kuuluivat myös lukuisat opintokerhot.

- Vanhoja kotimaisia näytelmiä näytelimme. Iltamissa oli aina näytelmä, laulua, lausuntaa ja lopuksi tanssia. Mukavia muistoja niistä on, Peltonen muistelee.

Toinen mieleinen harrastus oli suunnistus, jonka puitteissa Peltonen on ollut mukana Asikkalan Raikkaan ensimmäisessä Jukolan Viestin voitoksessa joukkueessa vuonna 1955.

Suunnistuksen lisäksi myös yleisurheilu kiinnosti ja menestystä tuli siinäkin.

Suunnistus on vieläkin Peltosen arjessa mukana Jukolan viestin aikana, sillä radio on tällöin auki ja joukkueiden sijoitukset on tiedettävä.

- Kiersimme voittajajoukkueen kanssa vuosia sitten Jukolan viestin reitin Rovaniemellä jo ikäihmisinä. Selviydimme hyvin, naurahtaa Peltonen.

Nuorin tytär jatkaa maataloutta

Puoliso löytyi Hillilästä, Peltosen omien sanojen mukaan saaliina Jenkkapirtillä järjestetyistä tansseista. Yhdessä Heta-puolison kanssa he perustivat perheen, harjoittivat maataloutta monipuolisesti ja muunsivat tuotantoa ajan hengen mukaan.

Peltonen olikin tuttu näky Lahden torilla, sillä Peltolan perunoita haettiin torilta ympäri vuoden.

Perheeseen syntyi kolme tytärtä, joista nuorin Anu Mattsson jatkaa puolisonsa kanssa maataloutta luomumarjatilana, perunaa viljellään tällä hetkellä lähinnä kotitarpeiksi.

Seppo Peltonen on käynyt kotikylässä kodin raunioilla lukuisia kertoja. Hänen kolme tyttärtään ovat olleet niin ikään usein mukana matkoilla.

Kaikki tyttäret perheeseen tekivät Sepon johdolla oman kotiseutumatkan. Tyttäret ovat ylpeitä syntyperästään ja haluavat jatkaa karjalaisia pe-

Seppo Peltonen viettää eläkepäiviä puolisonsa Hetan kanssa Asikkalassa.

rinteitä osaltaan lapsilleen.

Karkialan koti on yhä muistoissa

Seppo Peltonen on ollut mukana perustamassa Vuoksenranta-seuraa vuonna 1971. Hän on ollut aktiivisesti mukana toiminnassa vuosikymmeniä ja yhtenä merkittävänä asiana oli Vuoksenrannan kirkon siistiminen ja saneerauksen aloittaminen lähes 30 vuotta sitten.

Ensimmäinen käynti Vuoksenrannan kirkolla vuonna 1991 oli tutustumista. Jo seuraavalla kerralla talkoolaiset veivät mukanaan työkaluja ja rakennustarpeita ja rupesivat töihin.

- Kirkkoa onkin saatu chostettua vuosien varrella merkittävästi. Konepajan ja kesänavetan jäljet ovat poistetty ja ristikin on kirkkosalissa. Vuoksenrannan Karkialassa sijainnut koti on edelleen tärkeänä muistoissani, sanoo Seppo Peltonen.

Tästä on osoituksena valokuvasta tehty maalaus vuodelta 1944. Kyseessä on päivä, jolloin perhe jätti kotinsa Peltolan mäellä ja lähti kohti uutta. Tämä maalaus on Peltosen huoneen seinällä hoivakoti Mäntyrinteessä.

EIJA VIROLAINEN

MARTTI TALJA

KUVAT: EIJA VIROLAINEN

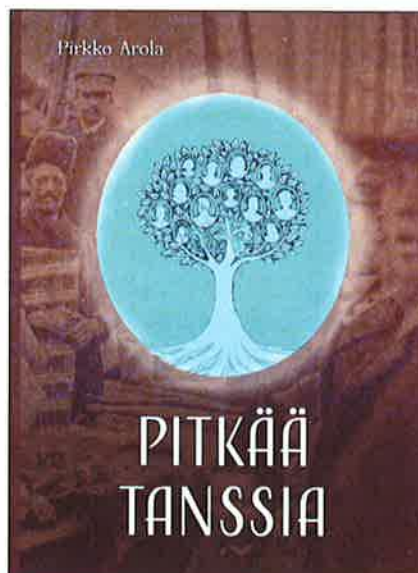
Pirkko ja Pauli Arolan kirja kertoo Wennströmien tarinan

"Pitkässä tanssissa on monta käännöstä", jokilaivan kapteeniksi päätnyt Andreas Wennström kirjoittaa 1860-luvulla Volgalta veljelleen Henrikille, joka toimii kauppiana Kirkkonummella.

Tenholasta lähteneiden veljesten elämän pitkä tanssi kuitenkin yllättää heidät uusilla käänteillä. Andreaksen sukuhaarassa saksalaiset ja venäläiset puoliset tuovat mukanaan omaa kulttuuriaan, Suomessa nälkävuodet koettelevat Henrikin liiketoimintaa.

Andreaksen pojanpoika menettää perustamansa vesiväritehtaan Orenburgissa Stalinin tultua valtaan. Perhe alkaa valmistella hiljaisesti Suomeen paluuta.

Miltä tuntuu jättää kotiseutunsa, miltä tuntuu palata ja rakentaa kaik-

ki uudelleen? Siitä meillä karjalaisilla on paljon sanottavaa.

Wennströmien paluu onnistuu. Vesiväritehdas toimii edelleen Artjärvelä jo uusien omistajien hallussa. Mutta sukupolvien pitkä tanssi jatkuu.

Wennströmin veljesten kirjeitä päätyi miehelleni Pauli Arolalle hänen äitinsä suvusta. Ne odottivat varastossamme vuosikymmeniä, kunnes tuli aika herättää kirjeet eloon ja rakentaa veljesten ja heidän jälkeläistensä elämäntarina uudelleen.

PIRKKO AROLA

Pitkää tanssia, 382 sivua ja 18 kuvaa. Samuli Parosen seura ry, 2020. Kirjaa voi tilata osoitteesta pirkko-arola@gmail.com. Hinta 20 e ja 5 e postimaksu. Kirja löytyy ennen pitkää myös kirjastoista ja verkkokaupoista.

Kirjauutuus: Viipurin matka antaa verrattoman murrekylvyn

Saara Finni on pitkän hiljaiselon jälkeen julkaissut kirjan, jonka murrenasto tuo värikkään lisän Antreasta ja Vuoksenrannasta kertovaan kirjallisuuteen. Oli kyse pitäjähistorioista tai kylä- tai sukukirjoista, niin nehän on kaikki kirjoitettu kirjakielellä.

Janakkalalaisen, Antreassa syntyneen kirjailija Saara Finnin omakustanne ”Viipurin matka 1900 ja Seminaarista paluu 1906” on 300-sivuinen kirja, jonka kertomuspohja lähtee Saaran äidin Maria Liisan kirjoittamista muistiinpanoista.

Kirja kertoo pääasiassa 8-vuotiaan Maria Liisan ja hänen isänsä Antti Jantusen kauppataskasta Antrean Kauokolan kylästä Viipuriin, kohteena vilkas kauppatori.

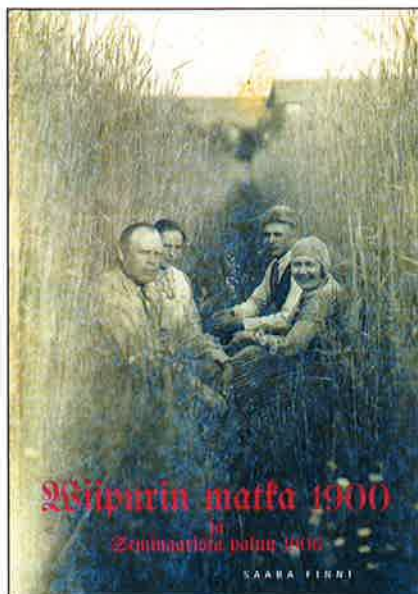
Kuorma oli lastattu teurastetu vasikka, voita, kananmunia, maatalon tuotteita. Se oli pienen tytön kauan odottama kaupunkireissu. Ennen lähtöä sisko oli tuonut roskiin (4-pyöräiset, laidalliset kärrit) sitomiaan varpuvispilöitä. Ja vielä ennen Viipuria Maria Liisa hyppäsi läheiselle niitylle poimimaan luonnonkukkia, joista loppumatkalla ehti sitoa sieviä kimppuja myytäväksi.

Matkoja Viipuriin tehtiin Antreasta varmasti joka kylästä, sillä taipaletta ei ollut kuin noin 50 kilometriä ja hevosella se joutui. Mukaan kuormattiin maatilan tuotteita. Ne, samoin kuin metsän antimet, olivat kysyttyjä ja niistä sai Viipurissa irtonaista rahaa oman talouden tarpeisiin. Parissoijat, teuraslihan myyjät, kävivät kaupungissa muita useammin.

Antti Jantusen ja 8-vuotiaan tyttären Maria Liisan matka Viipuriin oli rattoisa, sillä monta tuntiaahan taivalta tehtiin.

Tuo kulku Viipuriin on kehyskertomus sille, mitä kaikkea matkan aikana nähtiin ja koettiin. Karttaa seuraten ja paikalliset puitteet tunteneita ihmisiä asiantuntijoina käyttäen on syntynyt värikäs kuvaus taipaaleesta ja erityisesti sen maisemista, luonnosta, linnuista ja kasveista.

Erityiskiitokset kirjan esipuheessa saavat Veikko Partanen ja Viipuri-tuntija Emer Silius.

Antrean kirkonkylässä valokuvaamoa pitänyt Saara Finnin eno Pekka Jantunen on ikuistanut sukuaan. Ruispellon ojanpientareella istuvaan seurueeseen kuuluvat kirjan päähenkilöt Maria Liisa Finni ja Antti Nurmiraanta.

Isän ja tyttären juttellessa nousee ilmi arkisen elämän tapoja, joita enää ei kukaan kerro eikä käytä. Samalla paljastuu murrenasto, mikä liittyy kuhunkin puitteeseen. Paljon sanoja, jotka muistaa joskus – kai lapsena – kuulleensa, mutta joita ei ole viljelty enää vuosikymmeniin.

Kun Antti ja Maria Liisa juttelevat kotitöistä, jopa kaiken maailman asioista, murrenastoin kuvataan niihin liittyviä tapoja ja eri työvaiheita.

Kuten kirjoittaja itsekkin tiedotteessaan toteaa, kirjan luettuasi osaat lyödä tiiliä, tehdä liistekatiskan tai vaikka hapanharmaata. Tiilen teon voi oppia jostain muualtakin, mutta noita muita tapoja tuskin.

Mielenkiintoinen on myös kuvaus Kuukaupin sotulautasta. Siitä ei ole ai-

emmin kerrottu missään painatussa lähteessä.

Murre vaihtelee

Kirjassa vuorottelevat kirjakieli ja murre, mutta on selvää, että pelkällä murteella kirjoitetun tekstin lukeminen jäisi monelta puolitehien.

Murteesta voidaan toki keskustella. Allekirjoittaneen silmiin osui kerta toisensa jälkeen, jopa hyvin tiheään, ilmaisu ”Mingä takkee”. Meillä ei niin sanottu, se oli yksinkertaisesti minkä takkee.

Murteista ei kannasta kinastella. Antrean murteessakin on monia eri muotoja, joitten on todettu vaihtelevan jopa kylittäin.

Murteen ovat tarkastaneet kieli- asiantuntijat Marja Korpio, s. Talja, ja Leena Takala, s. Ristola.

Isän ja tyttären lämmintä suhdetta leimasi tyttären hokema ”Kyl työ oot-ta hyvä/viisas isä”. Tuleeko tavallisessa puheessa tällaista toistettua? Jatkuvasti hoettuina yllämainitut sanonnat vievät muuten niin ansiokkaalta tekstiltä terää.

Sedän paluu seminaarista

Kirjan toinen osa on paljon lyhyempi. Novelli kertoo Saaran isän veljen Antti Finnin, joka vuonna 1906 vaihtoi sukunimensä Nurmiraannaksi, paluusta Sor-tavalan seminaarista.

Nimen suomennos liittyi fennomaa-nina tunnetun J.V. Snellmanin 100-vuotisjuhlaan. Matkalla Antti poikkesi kerton-taan nimenvaihdoksesta entiselle opettajalleen Johannes Putkoselle. Tämä opetustyönsä ohella viljeli maati-laa, myllytti kyläläisten viljoja ja päre-

Saara Finni: Viipurin matka 1900 ja Seminaarista paluu 1906

303 sivua. 32 värikuvaa, 29 mustavalkoista kuvaa, 7 karttaa.

Murteen tarkastus Marja Korpio ja Leena Takala.

Kirjaa voi tilata Saara Finniltä, hinta 30 euroa + postikulut,

sähköpostiosoite vitmi@tintti.net

Kirjaa on myytävänä myös Tervakosken kirjakaupassa Coconutissa sekä Uudessa Kirjakaupassa Riihimäellä.

höylällään teki päreitä. Hän oli monella tavalla kansan sivistäjä.

Antrean ensimmäisen historiakirjoituksen teki viipurilainen Aleksanteri Rahkonen, joka kävi pitäjässä parikin kertaa. Uusi tieto oli, että Rahkonen oli Suomen pitäjäkirkastojen isän, Noskussa syntyneen Juho Pynnisen lapsen kummi. Pynnisestä on kirjassa kerrottu 10 sivun verran.

Rahkonen on runoillut muun muassa runon ”Miks leivo lennät Suomehen...”, jonka on säveltänyt Erkki Melartin.

Lauluja ajatellen on hauska, että kirjoittaja on löytänyt linnuille antrealai-

sen sanaston. Se on peräisin K.E. Kivirikon Suomen linnut -kirjasta. Kirjassa on runsas lähdeaineisto ja haastattelujen määrä on suuri.

Kaikki nuo tiedot houkuttavat etsimään lisää tietoa ja perehtymään entistä tarkemmin vanhempiemme entiseen kotiseutuun. Vaikka kirjan kertomukset ovat osittain fiktiivisiä, niiden takana on kuitenkin oikeita tarinoita.

Murre nousee pääosaan

Antreasta ja Vuoksenrannasta on kirjoitettu paljon kirjoja. On tehty monta pitäjänhistoriaa, kirjoitettu kirjoja lä-

hes joka kylästä.

On tehty Enne vanhaa koton -kirja missä käydään läpi ruoka-, rakennus-, arki- ja juhlakulttuuria, koko elämäntapaa. Silti Saara Finnin kirja täyttää näiden kirjojen jättämän aukon. Se kertoo lähelle tulevalta tavalla, milaista oli tavallinen elämä Karjalassa ja murre saa sisäistämäänsä sen.

Saara Finnin kirja valittiin vuoden 2020 karjalaiseksi pitäjä- ja kyläkirjaksi. Valinnan suoritti Karjalan liiton liittovaltuuston varapuheenjohtaja ja Martti Talja.

RAAKEL HENTTONEN

Kupariset yhteiskuvassa Lahden upseerikerhon portailla.

Kuparisten sukuseura koolla Lahdessa

Kuparisten Sukuseura on perustettu Lahdessa 1999 ja 21 vuoden jälkeen palattiin perustamispaikkakunnalle pitämään kokousta ja juhlaa Lahden Upseerikerholle. Tilaisuuteen osallistui koronaa uhmaten yli 30 henkilöä, jotka pitivät kokouksen, nauttivat maittavasta lounaasta kakkukahvien kera. Päätteeksi monipuolinen juhlahjelma kruunasi päivän.

Juhlassa luovutettiin heinäkuussa 90 vuotta täyttäneelle Teuvo I Kupariselle Suomen Sukututkimusseuran ansiomitäli laajoista ansioistaan sukututkimuksen ja sukurjojen kirjoittamisen ja toimittamisen piirissä.

Reijo Kupariselle luovutettiin Kuparisten Sukuseuran viiri 18 vuoden ansiokkaasta työstä sukuseuran hallituksessa.

Marja Klefström piti mainion ja ajankohtaisen esitelmän kirjoittamastaan kirjasta ”Wiipurin pelon ja toivon kevät 1918”. Juhlaan toivat musiikillisen tervehdyksen Arto Liljanoksa, hanuri, Eero Prauda, laulu ja Roni Tuomivirta, kantele.

Kokouksessa valittiin puheenjohtajaksi edelleen Ossi Kuparinen Akaasta (Antrea) ja uudeksi varapuheenjohtajaksi Jorma Kuparinen Heltingistä (Äyräpää).

Hallituksen jäseniksi valittiin Teuvo I Kuparinen Espoosta (Sakkola), Veli-Pekka Kuparinen Riihimäeltä (Viipurin mlk. Tali), Esko Kuparinen Hyvinkäältä (Antrea), Anja Keinänen Espoosta (Sakkola) ja Leena Tuomisto Nurmijärveltä (Vuoksenranta). Sihteerinä jatkaa Anja Keinänen ja taloudenhoitajana Leena Autio Espoosta (Sakkola).

Seuraava sukurkokous ja sukujuhla pidetään kolmen vuoden päästä eli 2023.

**OSSI KUPARINEN
KUVAT: EINO AUTIO**

Tuulikki Kuparinen on sydämeltään karjalainen

Hartolan Siikalahdesta maailmalle lähtenyt Tuulikki Kuparinen on puoli-karjalainen, isän koti oli Vuoksenrannassa ja äidin Hartolassa.

Hän on tuntenut olevansa aina karjalainen. Tämä johtunee siitä, että isän vanhemmat mummo ja vaija asuivat koko Tuulikin lapsuuden ajan samassa taloudessa.

- Karjalan murre ja tapakulttuuri tarttuivat sekä hyvässä että pahassa. Meil haastettii paljo ja syötii jatkuvast perinneruokii. Vierasarraa pit ain olla. Mummo kaivoikin kääretortut ja kakut esiin, kun kylän lapset tulivat katsomaan meille televisiota, naurah-taa Kuparinen.

Keittiökaapin päällä hapatettu kaurakiisseli ei Tuulikille maistunut, mutta muut herkut kyllä piirakoista ja paisteista lähtien.

Mahdollisimman kauas rajasta

Tuulikki on lähes koko työikänsä kiertänyt maailmaa. Lukionkin hän kävi jo Helsingissä ja taloustieteiden opiskelu jatkui Tampereen yliopistossa, mutta pankkiura ei opiskelutovereiden tavoin kiinnostanut, ei opiskeluiden jälkeenkään.

Hän halusi toimittajaksi, eikä mi-hin tahansa rooliin, vaan ehdottomasti ulkomaille. Tähän vaikutti myös se, että lapsena kuullut tarinat pommituksista ja evakkomatkoista olivat osin pelottavia.

Isotädin elävät kertomukset Amerikasta ja laivamatkoista Atlantin yli ruokkivat halua muuttaa Amerikkaan.

- Lapsena ehkä vähän pelkäsin suurta naapurimaata, joka oli vienyt meiltä kodin. Halusin rajasta mahdollisimman kauas. Ehkä tämä karjalaisuus on tuonut elämäni tiettyä juurettomuuttakin, Kuparinen pohtii.

Karjalaisuuteen kuuluu ennakkoluulottomuus

Tuulikki on halunnut uusiin maihin muuttaessaan tutustua maahanmuut-

Tuulikki Kuparinen on tuntenut olevansa aina karjalainen.

tajiin ja paikalliseen väkeen, eikä ole pelännyt kokea uutta, vaan janonnut juuri kokemuksista.

Hän näkeekin niin, että karjalaiseen luonteeseen kuuluu avoimuus, ennakkoluulottomuus ja erilaisuuden hyväksyminen.

- Aito karjalainen ei voi, eikä saa olla rasisti, täytyy olla Tuulikki.

Monessa maassa, muun muassa Belgiassa, ystäväpiiriin on kuulunut filippiinejä, marokkolaisia, espanjalaisia ja portugalilaisia, jotka olivat jo toisen polven siirtolaisia. Heille kotimaa oli vanhempiensa syntymämaa, jonne he matkustivat aina rahavarojen salliessa.

Syntyperäisiin brysseliläisiin oli sen sijaan vaikeampi tutustua, sillä he kokivat meidän olevan maassa vain rahan takia. Nämä kokemukset antoivat tukea karjalaisuuteen.

Eksoottisempia kohteita ovat olleet Chile, Dominikaaninen tasavalta ja Kosovo, joista jokaisesta on erilaisia muistoja.

Olosuhteet jokaisessa maassa olivat maanjäristysten, rikollisuuden ja saasteiden vuoksi haasteelliset niiden vuosikymmenten aikana, jona Tuulikki Kuparinen puolisonsa Hannu Pitkäsen kanssa ehti eri maissa kokea.

- Ruskohiilivoimaloiden saastut-

tama Kosovon pääkaupunki Pristina tuntui Karibian paratiisisaarten jälkeksi aluksi tyyneeltä paikalta. Paikallisiin asukkaisiin tutustuminen teki pikkuvaltiosta kuitenkin kiinnostavan asuinmaan, pohtii Kuparinen.

Hän samaistui monessa maassa asuessaan ihmisiin, jotka ovat menettäneet sukulaisiaan ja tuttaviaan sotien vuoksi.

Karjalainen tausta on auttanut Tuulikkea helpommin ymmärtämään sotien vuoksi kotinsa jättämää joutuneiden elämää.

Siikalahti on sydämen asia

Kuparinen viettää eläkepäiviä puolisonsa Hannu Pitkäsen kanssa Keralalla ja he käyvät usein kotona Hartolan Siikalahdessa Tuulikin isää Eeroa tapaamassa.

Karjalaisuus on hänelle sydämen asia. Samoin Siikalahti.

- Olen nähnyt Karibian palmuranat ja Balkanin vuoristojärvet, mutta Leppälähdän maisemat ovat minulle kaikkein kauneimmat. Niitä olen aina ikävöinyt. Sydämeni on aina Siikalahdessa, Kuparinen sanoo mieteliäänä.

EIJA VIROLAINEN-NURMINEN

Ajatuksia isänä olemisesta

Aitienpäivä on suuressa suosiossa, mutta marraskuista isänpäivää ei ole vielä kauaakaan juhlistettu.

Seuraavassa näin eläkeikäisenä omakohtaista pohdintaa. Jokaiseen ammattiin annetaan yleensä koulutus. Mistä isä saa opetusta tärkeään tehtäväänsä?

Useimmat isät joutuvat vastamaan: Ei mistään! Kukaan ei liene kuullut jostakin korkeakoulukurssista, jolta valmistuisi menestyviä perheenisia.

Me miehet (ja usein naisetkin) olemme perustaneet perheen ja solmineet avioliiton ajattelematta sitä tehtävänä.

Minun mummoni eli Anna-Maria Pekkonen s. Virolainen oli syntynyt 1898 Korpilahden kylän Ämmänkartanossa. Hänellä oli hauska tapa. Kun hän katseli nuorten parien seurustelua, hän usein tokaisi: "Nyt on Herra heittänyt sumua silmiin, kun ovat niin rakastuneita!"

Oman isän malli on tärkeä. Paljon enemmän kuin tiedostamme olemme toiminnissamme matkineet isiämme. Ja silläkin tavalla voi perheessä pärjätä kohtalaisesti.

Suomi oli ennen vanhaan maatalousyhteiskunta. Monet raskaat sotavuodet vaikuttivat voimakkaasti nuorten miesten ja sittemmin isien elämään.

Kuri ja järjestys oli tiukka. Joillakin esiintyi tunneköyhyyttä. Toiset alkoholisoituivat. Monessa kodissa vieraili silloin tällöin "Koivuniemen herra".

Viime vuosikymmeninä Suomen yhteiskuntarakenne on muuttunut rajusti. Perhe elää muutosten paineissa.

Ei ole helppoa nykyajan isälläkään.

Entisajan määräilevä ja ylhäältä päin käskyjä jakeleva isä ei enää onnistu tänä päivänä. Isä joutuu keskustelemaan asioista ja oppimaan uutta.

Minä ajattelen, että perheenisällä on suuri vastuu vaimostaan ja lapsistaan. Jos isä ei kanna sitä vastuuta, vaimo ja lapset joutuvat entistä kovemmille.

Mielestäni me nykyajan isät olemme tai aikanaan olemme olleet liian kiireisiä, myös minä. Työ tai harrastukset vievät lähes kaiken ajan. Isää ei näe juuri koskaan.

Minun elämäni "vauhdikkain" vaihe kesti 14 vuotta. Toimin niihin aikoihin metodistipastorina Vuoksenlaakson metodistiseurakunnassa, joka toimi Vesivehmaalta käsin peräti 31 pitäjän alueella. Jäseniä oli 1970-luvun loppuvuosina 338 ja lisäksi ystäväpiiriä muutama sata ihmistä, parhaimmillaan 18 tupaseuratilaisuutta kuukaudessa.

Jälkeenpäin olen ymmärtänyt, ettei perheeni minua, puolisoa ja isää, paljoakaan nähnyt. Sanon kaikille isille ja itselleni: Anna aikaa lapsillesi ja puolisollesi!

Omasta kokemuksesta tiedän: isät, jotka eivät ole lastensa kanssa, ovat menettäneet monia arvokkaita hetkiä elämästään.

Lapsi antaa isälleen paljon, lapsi ei ole vaan taakka. Isä voi saada lapsestaan itselleen suuren ihailijan tai kielteisessä tapauksessa jopa vihaajan.

Siitä olen iloinen, ja se on armoa, että on yhä hyvät välit lapsiin ja heidän perheisiinsä. Kolme lapsenlastamme ovat minulle hyvin tärkeitä ja olen pyrkinyt antamaan heille enempi yhdessäolon aikaa. Ne ovat onnellisia hetkiä!

Meille suomalaisille isille anteeksipyyttäminen on aina ollut vaikeaa. Anteeksipyyttämistä suosittelisin yhä useampaan kotiin.

Sitten meillä on perinteisesti väärä opetus: Mies ei saa itkeä! Kyllä saa, jos on aihetta.

Minulla tulee kyyneleet silmiin, kun Veteraanin iltahuuto -laulussa on kohta: "Hoivatkaa, kohta poissa on veljet". Kyllä mies saa tunteensa, myös ne myönteiset näyttää!

Vaimo ja lapset ilahtuvat myönteisten tunteiden esille tuomisesta. Tosiasia on, että vanhemmat antavat parhaimman lahjan lapsilleen rakastamalla toisiaan!

Ja isää koskee erityisesti iskulause: Ole luja - pysy pehmeänä!

Lapsen isäsuhde heijastuu usein myös Jumala-suhteeseen. Jokaisella ihmisellä on Taivaallinen Isä, Jumala. Hän on meistä jokaisen luonut. Minkälainen Isä Jumala on? Hän on rakastava Isä.

Tässä maailmassa on paljon pelkoa ja ahdistusta. Lapsena minä opin pyhäkoulussa laulun: "Kun on turva Jumalassa, turvassa on paremmassa kuin on tähti taivahalla, lintu emon siiven alla". Opin koko laulun ulkoa.

Joh. ev. 3:16 sanoo: "Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän".

Ainoassa Pojassa, Jeesuksessa, on pelastus ja taivastoivo. Usko ja luota hänen. Älä pelkää! Hän haluaa vallata sydämemme ja koko elämämme!

ANTTI MUSTONEN

Tule mukaan Facebookiin ja liity pitäjäseuran jäseneksi!

Molemmilla pitäjaseuroilla on omat Facebook-ryhmät: Vuoksenranta-seura ry ja Antrea.

Nuoremassa Vuoksenrannan ryhmässä on jäseniä 335 ja Antrea-ryhmässä jo 1000.

Molempiin ryhmiin kaivataan

mukaan aktiivisia seurustelijointa, juttujen ja kuvien tallentajia tai muuten vain mukana olevia seurailijoita.

Tule mukaan ja kerro kaverillekin! Muista myös nettisivut www.vuoksenranta.fi ja [\[to.fi/karjalan-liitto/jasenyhteisot/pitajaseurat/antrea-seura-ry\]\(http://to.fi/karjalan-liitto/jasenyhteisot/pitajaseurat/antrea-seura-ry\).](http://www.karjalanliit-</p></div><div data-bbox=)

Kaikki Facebook-ryhmäläiset ovat myös lämpimästi tervetulleita seurojen varsinaisiksi jäseniksi. Liittymisohjeet löydät nettisivuiltamme.

Tässä ovat Antrean suurimmat iskelmä-kuninkaat, oopperatähdet ja rock-starat

Millainen oli antrealainen musiikki- ja musiikkikulttuuri? Miten musiikkia kulutettiin, tuotettiin? Kenellä oli Kanaksen sulosointuisin ääni? Kirkko-kuorossa, häissä, tuvassa vai missä ja miten? Myös se, miten antrealaisuus kuuluu nykyään, on kiinnostavaa.

Mutta kuka oli Antrean kovin pelimanni?

Taavin Jallu oli tunnetuin pelimanni

Erkki Kokko kertoo, että Antrean pelimanneista tunnetuin lienee Taavin Jallu, eli Hjalmar Fredriksson Hatulasta, joka toimi 1920-30 luvulla monien häiden ja iltamien musikanttina.

Erkki Puranen muistelee Taavin Jallun mukaansa tempaavaa harmonikan soittoa vuonna 1982 Antrealaisen numerossa 5 lapsuusajoiltaan Antreasta Kirkonkylän juhlista näin: "Monenlaisia juhlia muistan kirkonkylässä olleen lapsuusvuosinani. Suojeluskunnan juhlissa marssittiin kirkosta sankarihaudoille torvisoittokunnan tahdissa ja ainakin Maltaan Armaksen muistan soittokunnassa torveaan töräytelleen.

Nuorisoseuran talolla oli jos minkäkinlaista juhlaa. Niissä äitini lauloi usein ja jouduin häntä säestelemään jo melko nuoresta lähtien. Äitini on myös taitava piirtäjä ja hän teki usein ne tolppailmoukset, jotka näistä juhlista tiedottivat.

Juhlien kohokohta oli "näytöskappale", jossa usein tavoiteltuna näyttinä tyttönä oli Potin Inkeri, ja myös Jantusen Erkin muistan innokkaana näyttelijänä.

Tanssi kävi jouhevasti, kun Taavin Jallu pääsi haitareineen vauhtiin."

Iskelmäkuninkaat eivät savessa ryve

Hieman myöhemmin Antrean Taurun kylässä vuonna 1930 syntynyt Kalevi Tauru voitti Suomen iskelmäkuninkuuden kolmena vuotena putkeen vuosina 1952, 1953, 1954.

Taurun löytäjänä voidaan pitää Erkki Junkkarisen varusmiespalvelustaan suorittanutta serkkua, joka Mankin sokerijuurikaspellolla kuuli Kalevin laulavan välillä itsekseen työn lomassa

vuonna 1952 ja oli todennut: "Jos minulla olisi tuollainen ääni, en täällä pelolla savessa rypisi! Tee niinkuin Erkki ja mene iskelmälaulukilpailuihin."

Niinpä Kalevi meni Helsinkiin vielä samana syksynä ja voitti kilpailun ylivoimaisesti esittämällänsä Vanhan vaahteran laululla. Samoin tapahtui kahtena seuraavanakin vuonna, eli vuosina 1953 ja -54 Kalevi niin ikään kruunattiin Suomen iskelmäkuninkaaksi.

Kuukauppi oli ooppera-laulajien kesäparatiisi

Kuukaupilla kuului aikoinaan myös korkeakulttuurin kaikuja, kun siellä kesiään vietti oopperalaulaja Hanna Granfelt yhdessä avomiehensä Heikki Tuomisen kanssa.

Hanna Granfelt syntyi Karjalankannaksella Sakkolassa, Petäjärven kartanossa kesäkuussa vuonna 1884. Kun hänen isänsä kuoli Hannan ollessa 10-vuotias, äiti Anna Maria o.s. Hahl muutti kolmen tyttärensä kanssa Helsinkiin ja ryhtyi elättämään perhettä pitämällä täysihoitola, mutta Karjalankannaksesta tuli Hanna Granfeltin kiinnekohta kotimaahan.

Vuonna 1906 hän hankki Vuoksen rannalta Antrean Kuukaupin kylästä huvilan, jonne palasi aina viettämään kesiään.

Hanna Granfeldt oli yksi aikansa valovoimaisimmista oopperatähdistä. Hän sai Pro Finlandia -mitalin vuonna 1947 ja Suomen Kulttuurirahaston kunniapalkinnon vuonna 1952.

Granfelt teki lukuisia rooleja ulkomailla, ja Richard Strauss kiinnitti hänet useiden oopperoidensa päärooleihin. Vuosina 1908–1910 hän oli kiinnitettyä Mannheimin hovioopperaan, 1910–1912 Berliinin Kurfürsten-oopperaan, vuonna 1913 Lontoon Covent Gardeniin ja 1915–1923 Berliinin kuninkaalliseen oopperaan.

Hän esiintyi myös useilla muilla ulkomaisilla oopperanäyttämöillä, muun muassa Yhdysvalloissa, Espanjassa, Alankomaissa ja Sveitsissä. Laulunopettajana Granfelt toimi Suomen lisäksi Saksassa ja Norjassa. Ja kaikki

kesänsä hän vietti Antrean Kuukaupilla Vuoksen virrasta nauttien.

Samoin 7-vuotias Mirjam Helin saapui toukokuussa 1918 Antrean Karjalankannakselle perheensä kesähuvillalle, kun hänen isänsä Oskar Rokkanen lähetti vaimonsa ja kaksi tyttärtään levottomaksi käyneestä Pietarista turvaan itsenäistyneeseen Suomeen.

Tästä Antrean huvilasta muodostuikin perheen kesäparatiisi. Huvilan puutarha oli täynnä omenapuita ja marjapensaita, ja äidin vihannestarha työllisti tyttäriäkin. Antrean huvilalla koko perhe harrasti musiikkia, kun äiti oli sopraano ja isä toimi kakkostenorina tai soitti pianoa. Kun tytöt alkoivat opiskella musiikkia, isä hankki huvilalle Mühlbach-flyygelin.

Myöhemmin Helin opiskeli laulua muun muassa Roomassa, Wienissä ja Pariisissa ja toimi Lahden musiikkiopistossa (nykyinen Lahden konservatorio) ja Sibelius-Akatemiassa laulupedagogina. Mirjam Helin piti ensikonserttinsa 1938, suoritti lauludiplomin 1941 ja teki toistakymmentä levytystä, muutammat niistä salanimellä Anja Sini.

Hänen tunnetuin levytyksensä on Kalervo Hämäläisen säveltämä ja sanoittama "Lapin äidin kehtolaulu" vuodelta 1949.

70-vuotispäivänsä kunniaksi 1981 Mirjam Helin antoi Suomen Kulttuurirahastolle suuren lahjoituksen, josta muodostettiin Mirjam ja Hans Helin -nimikorahto. Näillä varoilla perustettiin vuonna 1984 Kansainvälinen Mirjam Helin -laulukilpailu, joka järjestetään edelleen viiden vuoden välein.

Myös oopperalaulaja, tenori Matti Heinikari (1944-2015) oli kotoisin Antrean Kuukauppi-Rupolan kylästä.

Heinikari lauloi urallaan Suomen Kansallisoopperassa 66 teoksessa ja nousi näyttämölle maakuntaoopperat mukaan lukien yli puolitoista tuhatta kertaa. Hän esiintyi myös monena kesänä Savonlinnan oopperajuhlilla.

Hän oli solistina mukana Kansallisoopperan vierailuilla useisiin Keski-Euroopan oopperataloihin sekä mm. Moskovan Bolšoihin ja New Yorkin Metropolitaniin.

Jutun kirjoittaja Janne Pullinen (kuvassa vasemmalla) on mm. ikonisen kulttibändi Old World Lizardsin basisti.

Myös laulajatar ja laulupedagogi Raija Roivaisen (os. Kostiainen) suku ja juuret ovat Antrean Hannilan kylässä ainakin alkaen 1600-luvulta.

Mezzosopraano Roivainen on konsertoinut Osllossa, Kööpenhaminassa, Lontoossa, Pariisissa ja New Yorkissa, ja työskenteli vuosikymmeniä Tampereen konservatorion laulupedagogina ja on kasvattanut joukon suomalaisia laulataiteilijoita, kuten Pentti Hietasen.

Vuonna 2004 Roivainen julkaisi kirjan *Laulamisen sietämätön helppous*. Kirja on käännetty myös englanniksi *"The Unbearable Ease of Singing"*.

Ystäväni muistathan

Beritin vuonna 1995 tunnetuksi tekemän "Ystäväni muistathan" -laulun kertoja on Karjalan evakko, joka on aikoinaan siirretty kotikonnuiltaan Antreasta Hämeenseen. Hän laulaa ystävälleen Laatokan liplattavista laineista ja Antrean rakkaista rannoista. Kertoja tuo esiin kaipauksensa

Karjalaan.

Kappaleen on säveltänyt ja sanoittanut Timo Mäenpää (1960-2009), jonka äiti oli kotoisin Antrean Kekinniemenestä. Vuonna 1996 Mäenpää voitti Juha Vainion perinteitä vaalivan Junnun Lauluseuran järjestämän laulukilpailun ja vuonna 1999 hän voitti Kotkan meripäivien sanoitus- ja sävellyskilpailun. Samana vuonna hän voitti myös Suomalaisen saunaseura Löylynlyömien järjestämän sauna-aiheisten laulujen sanoitus- ja sävellyskilpailun. Kotkan merilaulufestivaalien sävellyskilpailussa tuli voitto v. 2005. Tapsan tahdeissa heltisi 2. sija v. 2000; samana vuonna Mäenpää sai Kotkan ruusu -kiertopalkinnon.

Hän teki elämänsä aikana yli 1 500 trubaduurikeikkaa ja hänellä oli oma teatteriseurue, jonka kanssa esitti kesäteatterikomedioita. Mäenpään laulujen sanoituksia on julkaistu vuodesta 1994 ja Mäenpää myös tuotti monia äänitteitä aloitteleville solisteille, kuoroille ja bändeille. Hän on julkaissut sävellyksiään

myös omalla levyllään: *Maailma on sekasin* (1996) sekä singlellä *Vimpelin pelimanni* (2001).

Timo Mäenpään laajaa tuotantoa ovat levyttäneet mm. Janne Tulkki, Anne Mattila, Kari Tapio, Jari Sillanpää, Matti Esko, 7 Seinähullua Veljestä, Berit, Tomi Markkola, Kaija Pohjola, Eila Pienimäki, Maarit Peltoniemi, Risto Nevala, Heidi Kyrö, Pertsu Koivula, Rami Välimäki, Lea Laven, Arja Havakka, Eino Grön, Kike Elomaa, Korsuorkesteri, Kolibri-yhtye, Solistiyhtye Suomi ja FBI beat.

Niin syvät ja laajat ovat nämä antrealaiset musiikin juuret, että tämän pitäjän ylivoimainen musikaalisuus on vyörynyt yli äyräidensä jo ainakin toista sataa vuotta. Ei hätää antrealaiset musiikin sis kot ja veljet: Antreasta kajahtaa! Tarvitessa vaikka New Yorkin Metropolitaaniin asti.

JANNE PULLINEN
KUVA: MARKO KEKKI

Tauluissa on tekstit venäjäksi, suomeksi ja englanniksi.

Kohteita tutuiksi venäläisille retkeilijöille

Kevättalvella 2020 alkanut projekti on saatu valmiiksi. Projektin tavoitteena oli järjestää uusia reittejä retkeilijöille Itä- ja Keski-Kannaksella.

Järjestäjänä ja rahoittajana on Leningradin alueen hallinnon matkailukehittämiskomitea ja toteuttajana Losevski Kurort -matkailukehittämiskeskus Kiviniemestä.

Reittejä on yhteensä 8, joista yksi Vuoksenlaakso-niminen kulkee Vuoksen kirkosta Vuoksenrannan kautta Antrean.

Vuoksenranta-seura on osallistunut projektiin valitsemalla paikkoja ja tarjoamalla sisältö maastolle tuleville infotauluille, joita on kaikin kaikkiaan Vuoksenrannan kunnan alueelle tullut seitsemään ja Antrean kunnan alueelle kahteen paikkaan.

Mm. Vuoksenrannan ja Äyräpään kunnan rajamerkki, Kaskiselän ja Korpilahden kansakoulun paikat, Korpilahden Tienhaaran kaupan paikka ja

Opastaulu Vuoksenrannan kirkolla.

Sokanlinnan luolat saivat omat taulut viereensä.

Tauluissa on tekstit venäjäksi, suomeksi ja englanniksi. Reittikuvauksen

internet-versiosta on saatavilla laajempi kuvaus jokaiselle kohdalle kuvineen.

PETER ZAKREVSKI

Kirje vaijalleni

Sinä Ville Pönkkä synnyit 16.8.1889 Antreassa Ville ja Maria s. Romun seitsemäntenä, nuorimpana lapsena. Sinut vihittiin Anna Riitta s. Taljan kanssa 3.9.1916.

Te hankitte yhteisen kodin Vuoksenrannan Pöyryniemestä, Hiekkaharjun talon, jota viljelitte sotaan asti. Teille syntyi kolme tytärtä: Kerttu, Helmi ja Martta, joka on minun äitini.

Yhteistä elinaikaa meille ehti kertyä vain 9 kk Hartolan Ylemmäistenkylän Kukkalahdessa, jonka te hankitte mummon kanssa evakkokodiksenne. Sinne muuttivat myös äitini ja isäni vanhimman sisareni kanssa tammikuussa 1950. Siellä minä synnyin maaliskuussa.

Minulla ei ole mitään muistikuvaa sinusta. Se, mitä sinusta tiedän, perustuu mummon ja äidin kertomuksiin. Tiedän, että iloitsit minun syntymästani, koska olin ensimmäinen poika sinun jälkipolvessasi.

Toivoit kai minusta jatkajaa hankkimasi tilan viljelijänä. Aina-kin mummolle se olisi ollut tärkeää. Hän ei oikein hyväksynyt aluksi sitä, että lähdin oppikouluun.

Minun synnyttyäni sinä vietit aikasi lähinnä sairasvuoteessa, mutta minun vuoteeni oli päivällä sinun sänkysi vieressä ja sinä pidit karpäset loitolla minusta.

Lapsena kuljin usein mummon kanssa hierontareissuilla ja kirkkomatkoilla, jolloin poikkesimme sinun haudallasi. Muistan, kuinka mummo silitti hautaristiäsi, kertoi sinulle perheen kuulumiset, itkeä tirautti ja sitten jatkoimme matkaa.

Äidin kanssa sain käydä kerran Vuoksenrannassa kodissasi Hiekkaharjussa, jonne sinä ja mummo ette koskaan sodan jälkeen ehtineet päästä. Se säilyikin kauniimpana teidän muistoissanne kuin millaisen todellisuuden kohtasimme siellä 1990-luvulla.

Kotikirkkosikin oli pahasti häväisty. Se toimi eläinsuojana.

Äiti kertoi perheen yhteisistä

kirkkomatkoista, joka suorinta tietä oli n. 10 km. Kesällä se tehtiin jalan.

Vuoksenrannan viimeinen kirkkoherra Arvi Pulli oli teille läheinen. Hän hoiti Joutsasta käsin Vuoksenrannan seurakunnan asioita vielä sodan jälkeenkin.

Äidin kertoman mukaan puit hengellisen vakaumuksesi sanoihin: ”Korkeinta vastaan ei pidä koskaan nousta.” Elämä oli opettanut sinua nöyrytykseen ja ottamaan myös vastoin käymiset Jumalan kädestä.

Menetit äitisi 15 vuoden ikäisenä ja koit sen vaikeana asiana. Äidittömässä kodissa et saanut tarpeeksi hellyyttä ja lämpöä. Nuoruus oli karua.

Perheen isänä sinulle tuotti surua se, että vanhin tyttäresi Kerttu oli vaikeasti reumaattinen. Hän liikkui huonosti ja tarvitsi usein lääkärin apua.

Oma terveytesikin alkoi rakoilla jo ennen sotia. Sota-aika kulutti voimiasi entisestään.

Evakkopaikoissa Martta-tyttäresi nuorena, vahvana naisena yritti täyttää sinun paikkasi miesten töissä.

Talvisodan jälkeen evakkomatka suuntautui Kurikkaan Helsingin kautta, jossa joku lehmistä piti käyttää tutkittavana. Siellä myös Kertulle annettiin ensiapua.

Isänmaan huolenpidosta lapsistaan kertoo mielestäni kauniisti se, että Kerttu-tyttären sairauden takia vaununne irrotettiin evakkojunasta ja liitettiin pohjoiseen menevän pikajunan perään. Matka Kurikkaan eteni paljon nopeammin.

Kertun elämä päättyi pian Kurikkaan saavuttua 23 vuoden iässä. Äitini mukaan vaikuttava oli se hetki, jonka vietitte Kerttu-tyttäresi kuolinvuoteen äärellä.

Kerttu kuvaili viimeisiä kokemuksiaan tähän tapaan: nyt on niin kirkasta ja kaikki on niin hyvin. Minä lähdän nyt Taivaan kotiin. Muistakaa rukoilla, että tekin pääsitte sinne.

Nuo jäähyväiset varmasti jäivät lähtemättömästi sinun sydämeesi ja antoivat voimaa vielä kotiinpaluuseen Vuoksenrantaan, kodin kunnostamiseen siellä ja uudelle evakkomatkalle parin vuoden jälkeen.

Joulun jälkeen v. 1950 evakkomatkasi päättyi lopullisesti.

Joulu julistaa meille ilosanomaa Jumalan rakkaudesta ja kirkkaudesta, jonka Joulun lapsi Jeesus toi tähän sotien, sairauden, kärsimyksen ja kuoleman varjon alaiseen maailmaan.

Nämä varjopuolet tulivat sinulle tutuksi elämäsi aikana, mutta Kerttu-tyttäresi kuolinvuoteella sait kokea välähdyksen siitä taivaallisesta kirkkaudesta, joka lopulta poistaa kaiken pimeyden.

Minä lapsenlapsesi olen saanut elää jo n. 10 vuotta vanhemmaksi ja ulkonaisesti paljon helpommissa olosuhteissa kuin sinä.

Joulun ja pääsiäisen sanoman perusteella jatkan matkaani siinä toivossa, että saamme vielä kohdata toisemme ikuisessa joulussa, niin kuin Pekka Simojoen joululaulussa meille luvataan: ”Ikuisen joulun, jos tahdot löytää, sydämes avaa ja kohtaat Vapahtajan”.

Siunattua joulujuhlaa!

REIJO LEHTONEN

Kirjoittaja on iittiläinen rovasti.

Oikaisu

Vuoksen Verkon vuoden 2019 numerossa oli juttu Vuoksen Säätiön apurahan saajasta Panu Hiekkataipaleesta. Jutussa oli maininta, että äidin sukujuuret olisivat Oravankydöstä. Hänen äidinäitinsä Ester Virolainen, os. Skyttä oli kuitenkin lähtöisin Vuoksenrannan Kaskiselän kylästä ja äidin isä Toivo Tuomas Virolainen Härk’korvesta. Tiedot antoi Panun äiti Eeva Hiekkataipale, os. Virolainen.

Moottoriponttoniyksikkö Antreassa

Ensimmäisen maailmansodan aikana Venäjän valtio oli tilannut suomalaiselta valmistajalta moottoriponttonikalustoa, joka jäi suomalaisille, kun venäläiset lopettivat sodan ja tekivät vallankumouksen. Ponttoneja jäi itsenäiseen Suomeen 28 kpl. Näille ei Suomen nuori armeija löytänyt heti käyttöä varsinkin, kun niiden siirtely meidän teillämme oli hankalaa. Ponttonit jäivät muutamaksi vuodeksi unholaan.

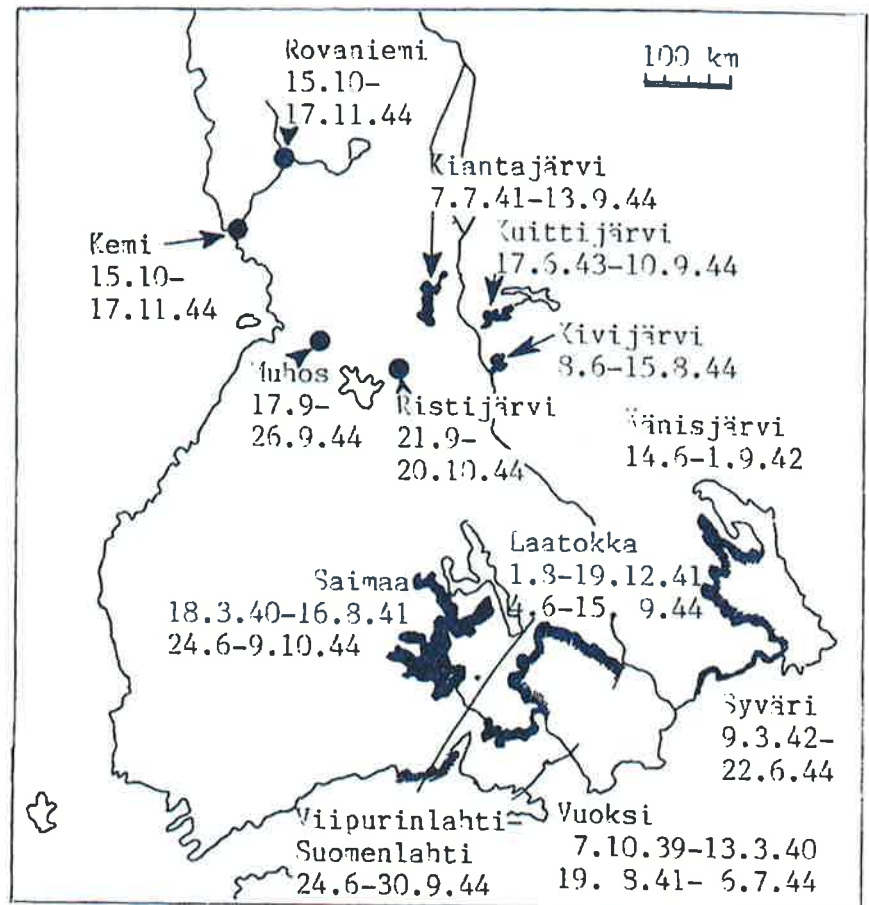
Asia tuli ajankohtaiseksi 1920-luvun puolivälissä. Yleisesikunta selvitteli kaluston käyttömahdollisuuksia ja tuli siihen tulokseen, että moottoriponttoneilla olisi käyttöä arvioidun pääsotänäyttämön - Karjalan kannaksen - selustassa. Raskas ylimenokalusto mahdollistaisi sekä joukkojen että huollon ylikuljetuksia ja pitkittäissiirtoja Vuoksella, jolloin välttyttäisiin silloin vielä niin vaikeilta maantiekuljetuksilta.

Moottoriponttonikalusto päätettiin sijoittaa Antrean, jossa oli sopiva alue Vuoksen rannalla lähellä rautatietä. Puolustusvoimissa todettiin, että kaluston käsittely vaatii pitkälle erikoistuneen, mutta suppean henkilöstön. Päätettiin antaa kalusto Antrean suojeluskunnalle. Näin saataisiin koulutettua joukko, jolla olisi hyvä paikallistuntemus ja liikekannallepano tulisi olemaan nopea.

Ponttonit veteen ja tutustumaan

Toiminta pääsi todella vauhtiin vuonna 1929, kun aluepäälliköksi määrättiin nuori vänrikki Hugo Hornamo. Työ oli hankala, koska armeijalla eikä suojeluskunnilla ollut mitään kokemusta tällaisesta kalustosta. Niinpä yksinkertaisesti ponttonit pantiin veteen ja ryhdyttiin tutustumaan niihin.

Kolmessa vuodessa ponttonit ja niiden moottorit saatiin kunnostettua ja tässä vaiheessa myös Kannaksen puolustamisesta vastannut kenraali Öhquist kiinnostui asiasta. Hän antoi alaisilleen tehtäväksi suunnitella,

tella, miten kalustoa voitaisiin sotatilanteessa hyödyntää. Tästä alkoi toiminta, jonka tuloksena olivat sotien aikaiset toimintakykyiset moottoriponttoniyksiköt.

Kaluston käyttökokeiluja jatkettiin koko 30-luvun. Antrean miehiä koulutettiin lisää ja harjoituksia pidettiin myös armeijan joukko-osastojen kanssa. Kuljetusteho lisääntyi huomattavasti, kun vuonna 1936 kehitettiin uusi teräsvuolinen lauttakalusto.

Yksikkö teki myös merkittävän työn kartoittamalla koko vesiväylän Kuukaupilta Kiviniemeen. Rantaviiva piirrettiin keski- ja matalan veden mukaan. Lisäksi merkittiin kaikki yksittäiset kivet ja etsittiin merkkejä tulvaveden korkeudesta.

Vakuuttava näyttö niin kaluston tehosta kuin henkilöstön taidosta saatiin näiden osallistuessa joukkojen kuljetuksiin Kannaksen suuressa sotaharjoituksessa kesällä 1939, ja pianhan sitten oltiinkin tosipaikan edessä.

Pataljoona jakautui kahteen komppaniaan

Kun YH alkoi Suomessa, niin moottoriponttonisuojeluskunnasta tehtiin Erillinen moottoriponttonipataljoona. Käsky annettiin 6.10.1939. Pataljoona jakautui kahteen komppaniaan, joista toinen sijoitettiin Hopeasalmen ja Kiviniemen välille ja toinen Hopeasalmen ja Kuukaupin välille. Pataljoonan vahvuus oli 245 miestä ja sen komentajana oli kapteeni Hugo Hornamo. YH:n aikana joukkoja koulutettiin ja rakennettiin laitureita ja teitä mahdollisille ylimenopaikoille.

Kun sota sitten alkoi 30.11.1939, niin jo 2.12. aloitettiin siviiliväestön evakointikuljetukset Vuoksen yli ja pian kuljetettiin jo vetäytyviä suojajoukkoja Vuoksen toiselle Puolelle Oravaniemen-Kiviniemen alueella.

Sää kylmeni nopeasti ja Vuoksen jäätyessä tuli kiire pelastaa kalusto. Se hinattiin Antrean, nostettiin maihin ja siirrettiin junilla Vaasaan,

Vaskiluotoon ja Kokkolaan talvehti-
maan.

Railoja tehtiin sahaamalla käsin

Moottoriponttonimiehet ”jalkautet-
tiin” ja siirrettiin uusiin tehtäviin.
Tärkeimmäksi tehtäväksi tuli railo-
jen tekeminen jatkuvasti jäätyvään
Vuokseen. Ongelmana oli se, että
tällainen toiminta oli koko pioneeri-
selajissa melko tuntematonta ai-
nakin tällaisessa laajuudessa, mihin
Vuoksen lähes 60 km matkalla jou-
duttiin.

Railoja tehtiin pääasiassa sa-
haamalla käsin ja työntämällä telit
jään alle. Moottorikäyttöisiä sahoja
ei voitu juurikaan käyttää, koska työ
piti tehdä salassa ja pääasiassa yöllä.
Miinoituksia pyrittiin myös ai-
kaansaamaan, mutta materiaaleista
oli pulaa ja lopputalvesta jään pak-
suus Antrean Vitsaaren edessä oli
yli metrin.

Pataljoona ei osallistunut tais-
telutoimintaan. Tappioina oli kaksi
tykistötulessa haavoittunutta ja yksi
räjähdysonnettomuudessa kuollut.

Moottoriponttonipataljoona oli

syksyllä 1939 perustettu suojajou-
koiksi, mutta keväällä 1940 siitä tu-
li puolustusvoimien elimellinen osa,
joukko-osasto. Reserviläisiä ja nos-
tomiehiä kotiutettiin ja pataljoonaa
täydennettiin varusmiehillä. Kalus-
to tuotiin Saimaalle ja tärkeimmäksi
tehtäväksi tuli avustaminen kanta-
linnoitustöissä. Yksi joukkue ja nel-
jä ponttonia lähti syksyllä Petsamon
Salmijärvelle, jossa tehtävänä oli
kuljettaa saksalaisia joukkoja Sal-
mijärven yli.

Neljä moottori- ponttonimiestä kaatui

Kun sitten tuli kesä 1941, niin jou-
kot saivat tehtäväkseen keskitys-
kuljetusten suorittamisen Saimaan
vesistöissä. 11.Er.Mt.Pontt.K toimi
Puruveden-Pihlajaveden alueella
ja 12.Er.Mt.Pontt.K sai alueekseen
Rääkkylän suunnan. Kun sota to-
della alkoi, niin moottoriponttonit
olivat kysyttyjä niin Vuoksen yli-
meno-operaatioissa kuin Laatokan
saariston valtauksissa. Kalustoa tar-

Ponttonin peräsimestä Antti Kekki (Sakarin Antti).

vittiin myös Syvärillä ja Äänisellä.

Suomussalmella vesikuljetukset todettiin paremmiksi kuin huonot tiet ja Uhtuan suunnalla suuret Kuittijärvet olivat myös kulkureitteinä. Sodan loppuvaiheessa autettiin myös paljon siviilien evakuoineissa.

Kalustokin saatiin talteen suurimmaksi osaksi, sillä kahdestakymmenestä neljästä ponttonista menetettiin kuusi eli neljännes. Neljä moottoriponttonimiestä kaatui ja yksitoista haavoittui.

Hetki ennätettiin jo levähtääkin, kunnes alkoi Lapin sota. Saksalaiset sotilaat räjäyttivät kaikki sillat vetäytyessään ja pian koko ponttonikalusto oli siirrettävä pohjoiseen, pääasiassa Rovaniemelle. Täällä joukko-osasto joutui kovimpaan paikkaan koko sodan aikana, sillä töitä oli tehtävä lähes kellon ympäri noin kuukauden ajan, kunnes Kemi-joki lopulta jäätynä kantavaksi.

Kirjallisuudessa vähän mainintoja

Moottoriponttoneista ei juuri löydy mainintoja sotiamme käsittelevästä kirjallisuudesta. Ei myöskään miehille eikä heidän suorituksilleen ole

ollut sijaa painetussa sanassa.

Kuitenkin tällä kalustolla on ollut pitkä ja vaiherikas historia. Se nostettiin esiin melkein sotasaalisromun joukosta ja siitä kehitettiin vähitellen monipuolinen ja tehokas vesistökalusto, jonka lähes ainoa vika oli sen suhteellisen vähäinen määrä.

Niinpä sitä jouduttiinkin käyttämään useimmilla rintamaosilla Suomenlahdesta aina Petsamoon saakka, ja missä sitä ei ollut riittävästi tai ollenkaan, sen tarve tunnettiin kipeästi.

PENTTI TALJA

Lähteet: Stig Roudasmaa: Moottoriponttonit 1919-1944. Moottoriponttoniveteraanit 1990. Setäni Tauno Taljan haastattelut.

Tauno Talja.

Jäsenmaksulaskutus uudistuu

Jäsenmaksulaskutus uudistuu ensi vuonna. Laskutus siirtyy keskitetysti Karjalan Liitolle, joka laskuttaa jäsenseurojen henkilöjäsenet ja tilittää seuroille niille kuuluvan osuuden. Uudistamisesta päätettiin Karjalan Liiton liittokokouksessa 2017.

Antrea-Seuran vuosikokouksessa päätettiin, että seuran jäsenmaksu on edelleenkin 40 euroa. Siitä puolet tulee seuralle ja puolet liitolle.

Vuosikokouksessa myös hyväksyttiin johtokunnan esitys, että ainaisjäsenet maksavat jäsenmaksuna Karjalan Liiton osuuden 20 euroa, kuten useimmat ovat vapaaehtoisesti tähänkin asti maksaneet.

Ainaisyjäsenyyshän tarkoittaa vapautusta vain seuran jäsenmaksusta. Ainaisyjäsenille tulevassa laskussa on siis vain Karjalan Liiton osuus.

Kunniajäsenien jäsenmaksun lii-

tolle seura maksaa edelleen.

Lasku tulee helmikuun Karjalan kunnat -lehden välissä. Laskussa näkyy jäsenen nimi, osoite sekä jäsennumero, luettelo siitä mihin jäsenseuraan tai jäsenseuroihin kuuluu, jäsenmaksu suuruus, tilinumero, jolle jäsenmaksu maksetaan, viitenumero ja eräpäivä.

Laskusta näkyy siis selkeästi, mihin kaikkiin liiton yhteisöihin jäsen kuuluu, eikä tarvitse enää muistella, minkä kautta liiton osuuden maksaa. Laskusta näkyy liiton jäsenmaksu 20 euroa vain kerran. Lasku tulee maksaa viimeistään eräpäivänä ja käyttää viitenumeroa. Liitto tilittää maaliskuussa seuroille niille kuuluvan osuuden.

Antrea-Seuralla on lisäksi opiskelijajäseniä, jotka Vuoksen säätiön stipendin saatuaan on kahdeksi vuodeksi liitetty seuran jäseneksi ja va-

pautettu jäsenmaksusta. Näitä opiskelijajäseniä ei ole liitetty Karjalan Liiton jäseniksi.

Seuran puolesta tiedustellaan alkuvuodesta heiltä, joiden vapaaajaseenyys päättyy, haluavatko he jatkaa seuran jäseninä, tulla samalla liitetyksi Karjalan Liiton jäseneksi ja saada sitä kautta kaikki jäsenedut.

Tämä posti tulee siis suoraan seuralta. Mikäli opiskelijajäsen haluaa tulla varsinaiseksi jäseneksi, hänet liitetään Karjalan Liiton jäsenrekisteriin ja sieltä hänelle tulee jäsenmaksulasku.

Jäsenyyteen ja jäsenlaskutukseen liittyviin kysymyksiin vastaa Pirjo Tiippana, sähköposti pirjo.tiippana@saunalahti.fi tai puh. 050 525 3891, puhelimitse vasta vuoden 2021 alusta alkaen.

PIRJO TIIPPANA

Eero Kuparisen oli jätettävä kotinsa kaksi kertaa

Hartolalainen Eero Kuparinen on tehnyt elämäntyönsä Hangastaipaleella Siikalahden tilalla, mutta syntyperältään hän on vuoksenrantalainen.

Eero on syntynyt vuonna 1932 Vuoksenrannan Sintolassa Mattilan tilalla, joka oli jo hänen isänsä Matti Kuparisen syntymätila. Pian perhe muutti Virkinniemeen, josta he ostivat Koivikon tilan.

Sodan uhka oli läsnä Kuparisen ollessa lapsi ja ensimmäinen evakkomatka oli edessä vuonna 1939, jolloin Eero oli 7-vuotias. Matka suuntautui ensin Kurikkaan ja sieltä Teuvalle.

- Kyllä meidät Pohjanmaalla otettiin hyvin vastaan, vaikka kaikki ei luonnollisesti ollut aina helppoa, muistelee Kuparinen.

Paluu kotiin tapahtui marraskuussa vuonna 1941 ja perhe osti kotiin vietäväksi Rautalammita lehmän ja lisää lemmiä he ostivat Vuoksenrannasta.

Hevosiakin oli kaksi, Valakka ja Sumu täydensivät osaltaan uuden rakentamista, sillä hevostyövoimaa tarvittiin. Traktorit työkoneineen eivät vielä olleet korvanneet hevosia.

Sorkkia paikattiin huopapalasilta

Rauha ei kestänyt kauan, sillä jatkosodan jaloista oli lähdeittä perheen ja karjan voimin. Matka ei ollut helppo kenellekään. Eero muistaa, että lehmien sorkat kuluivat ja niitä piti paikata huopapalasilta.

Karja kulki hevosten perässä Savonlinnan Kallistahteen, mistä se pääsi junaan. Perhe jatkoi hevoskyydeillä Jyväskylään saakka, josta matka jatkui Ähtärin kautta Kurikkaan.

Oman kodin perhe löysi lopulta vuonna 1947 Siikalahden tilalta Hartolan Hangastaipaleelta.

Eeron vanhemmilla oli kova kaipuu vielä Karjalaan, mutta se jäi ikuisiksi haaveeksi.

Saudi-Arabiaan ja Brysseliin

Elämä alkoi sujua ja perhe teki inves-

Eero Kuparinen kaipaa edelleen vaimoaan, joka menehtyi yllättäen 14 vuotta sitten. Kehyksissä on myös koti-tila Vuoksenrannasta.

toiteja maatalouteen. Ihmiset alkoivat haaveilla mökkelämisestä ja näin Eero teki itse tilan rannoille mökkejä ja perhe vuokrasi niitä.

Hän teki mittakirvesmiehen töitä pääosin Hartolassa ja Helsingissä, mutta matka vei myös Saudi-Arabiaan 1970-luvulla rivitaloja rakentamaan.

Bryssel tuli myös tutuksi, sillä sinne mestari lähti työhaalareissa sekä työkalupakki sahoineen, mittoineen ja kirveineen oli käsimatkatavaroissa mukana.

- Tuolloin oli mahdollista viedä työkalut lentokoneen matkustamossa. Brysselissä tuli tehtyä muun muassa saunaparkettitilattia, joka oli tuolloin vielä harvinaista, muistelee Kuparinen.

Satoja tarinoita Karjalasta

Kuparinen on aina ollut mieltynyt kirjoittamiseen ja lukemiseen. Historialliset romaanit ja elämäkerrat tulevat tuoreina nopeasti Eeron pöydälle kahden tyttären tuomana.

Tietokonekin on tullut tutuksi, sillä 87-vuotiaalla Kuparisella on satoja tarinoita kirjoitettuna Karjalasta, mutta myös Hartolasta. Näitä tarinoita on nähty muun muassa Kuparisten sukukirjassa ja muissa julkaisuissa.

Puoliso Kyllikki menehtyi 14 vuotta sitten yllättäen lyhyen sairauden jälkeen. Kuparinen herkistyy vieläkin puolisoista puhuttaessa, sillä onnellinen yhteiselo vastarannalta löytyneen Kyllikin kanssa päättyi liian varhain.

- Lapsuudessani varsinkin poikia kasvatettiin niin, että itkeä ei saanut edes surun hetkellä, sillä se oli tietyllä tavalla heikkouden merkki.

- Minä itkin ja toivuin hitaasti Kyllikin poismenosta. Työkin auttoi, samoin laulaminen mökkityömaalla, muistelee Kuparinen haikeana.

Eero Kuparinen viettää nyt ansaittuja eläkepäiviä Siikalahden tilalla Hartolassa. Yksin hän ei ole, sillä vieraita käy usein ja omat tyttäret perheineen käyvät usein hänen luonaan.

EIJA VIROLAINEN

Luotanko kirkonkirjoihin vai lähtisinkö mukaan geneettiseen testaukseen?

Syrjäyttääkö geneettinen sukututkimus perinteisen dokumentoituun tietoon perustuvan historiallisen sukutiedon etsinnän? Vastaus on helppo ja yksiselitteinen, löydät sen tarinani lopusta.

Meillä suomalaisilla on suuri onni omistaa maailman parhaat ja täydellisimmät kirjauksiin perustuvat historialliset väestötiedot aina 1500-luvulta asti.

Ensin kerättiin tietoa erilaisiin maaja henkikirjoihin, sitten vuoden 1686 kirkkolain uudistuksen myötä veloitettiin kirkko tämän tiedonkeruun ylläpitäjäksi, henkilötietojamme alettiin ylläpitää ”kirkonkirjoissa”.

Tuolloin ei tunnettu tietosuojalakeja eikä muita yksityisyyttämme suojaavia rajoitteita, kaikki raapustettiin sulkakynän ja musteen avulla paksuihin kirjoihin.

Tästä on kiittäminen tuon aikakauden sotaisaa Ruotsin valtakuntaa ja sitä, että heidän kuninkaansa alaisuuteen myös me kuulumme aina Karjalaa myöten erilaisten rajantarkistusten kautta 1800-luvun alkuvuosille.

Verottajan pitkä käsi käy taskuillamme

Sotiminen on kallista touhua. Kun nykyisille Horneteillemme ollaan juuri hankkimassa korvaavia taisteluhävitäjiä ja hinta tuolle ostokselle on noin 10 miljardia euroa, niin suurista rahoista puhutaan täällä piskuisessa kotimaassamme.

Suomikin on ollut taistelutanteena vuosisatoja, Karjala pahimpana temmellyskenttänä. Karjalaisten sukujen jälkeläisinä meillä saattaa olla historiaan pohjautuva näkemys tuon 10 miljardin tarpeellisuudesta.

Ruotsi teki maailmanvalloitustaan 1500-luvulla mm. Kustaa Vaasan johdolla ja niitä äyreyä siis tarvittiin jo tuolloin rutkasti.

Tuohonkin aikaan kuningas keräsi rahaa verottamalla ja verotus onnistui vain selvittelemällä olemassa oleva väestö. Vaikka kuinka yrittäisimme piilotella tietojamme, niin edelleenkin verottajan pitkä käsi tahtoo käydä tas-

kuillamme, kun meillä on maailman tarkin väestöluettelointi.

Kaupalliset testaukset keskittyneet Yhdysvaltoihin

Kirkon ja maistraatin ylläpitämiä tietoja voimme edelleenkin hyödyntää sukututkimuksessa ja hyvä on sukututkimusta tehdä, kun on mistä tietoja etsiä.

Olemme siis parasta ykkösluokkaa väestötietojen kirjatussa tallennuksessa, mutta sitä samaa olemme innostuksessamme geneettiseen sukututkimukseen.

Yksityishenkilöidenkin ulottuville vuonna 2001 tulleet kaupalliset DNA-testaukset saavuttivat keskuudessamme suurimman suosion verrattaessa testattujen määrää väestömme kokoon.

Nämä kaupalliset testaukset ovat nykyisin keskittyneet Atlantin taakse Yhdysvaltoihin, mutta matka ei ole este.

Vietän vaimoni kanssa nykyisin eläkeläisikää Sysmän mökillä ja päätin tilata puolisolteni ”synttärilahjaksi” hänen oman testinsä.

Kun postitin testipaukot kirjekuoressa Sysmän R-kioskilta Yhdysvaltojen Houstoniin, niin alle viikossa tuli vastaus sähköisesti, että kyseinen lähetys on saapunut perille.

Oletko valmis yllätyksiin?

Luotanko kirkonkirjoihin vai lähtisinkö mukaan geneettiseen testaukseen? Onko geneettinen testaus pelkkää jenkkien kaupallista hömppää?

Mieti ensin, että sinun henkilökohdaiset geenitietosi ovat mukaan lähtiesäsi maailmanlaajuisen tiedoston hallinnassa.

No eipä tuo kummoinen riski lie, kyllähän meistä jo likimain kaikki muikin tiedetään ja kyllä noiden ”henkilöpankkien” tiedot lienevät kohtuudella suojattuja.

Tätä mieltä ovat ainakin ne sadat miljoonat jo testin teettäneet henkilöt.

Harkitse myös, haluatko varmasti tietää kaiken testin antaman tiedon? Kaikki ei ehkä olekaan juuri kuin kir-

konkirjoihin on sulkakynällä raapustettu.

Väestötutkijoiden arvioiden mukaan esimerkiksi Suomessa 1800-luvun aikana perheen esikoislapsen isä on noin viidellätoista prosentilla muu kuin kirjoihin kirjattu isä.

Testi siis paljastaa varmuudella sukulaisuuden. Testiähän voidaan käyttää esimerkiksi rikosoikeudellisissa isyyystutkimuksissa.

Tosin nämä kaupalliset sukutestaukset eivät täytä näitä rikosoikeudellisia perusteita, ne testit tehdään tarvittaessa viranomaisten toimesta.

Geneettisillä testeillä voit saada myös tietoa sukuasi mahdollisesti altistavista perimässä etenevistä sairauksista. Joku haluaa näitä tietoja esimerkiksi lääkitystä valittaessa, joku taas ei halua näitä tietoja lainkaan.

Television rikosjännäreitä seuratesasi havaitset, että nykyisin rikollisia löytyy esimerkiksi DNA-testauksilla.

Poliisilla on olemassa jo laajahko rekisteri henkilöiden geenitiedoista ja rikollisia löytyy kuin nuppineuloja heinäkasasta pelkällä geenipankkiverailulla.

No näihin viranomaisrekistereihin eivät sentään tietosi sukutietojesi testauksista etene.

Mitä etsitään?

Geneettinen testaus perustuu perimäsi sukukromosomiparin ”kopiointivirheiden” eli mutaatioiden tarkasteluun.

Asia kohtelee tasa-arvon näkökulmasta naisia ja miehiä hieman epätasaisesti. Naisilla sukukromosomipari koostuu kahdesta X-kromosomista, kun taas miehillä sekä X- että Y-kromosomista.

Testata voidaan isälinjaista Y-DNA-markkeritestejä, tämä soveltuu yksinomaan miespuolisille henkilöille isälinjaisen sukulaisuuden etsintään.

Sitten toisena äitilinjatesti, eli mitokondrio, mtDNA. Se voidaan tehdä sekä miehille että naisille.

Suosituin ja käytetyin aloitustesti - etäserkku- eli autosomaalitestit - voidaan tehdä sekä miehille että naisille.

Se on edullisin (tarjouksissa alle 50 euroa) ja antaa huikean määrän ”serkkusukulaisia”.

Jos sait kipinän tästä, niin voit täydentää omaa testiäsi halusi mukaan, lähettämäsi näyte on tallessa ja jatko voidaan tehdä sitä hyödyntäen.

Kiinnostus testauksiin lisääntyy hurjasti

Jos olet kiinnostunut edellä lueteluista asioista, saat runsaasti lisätietoa paljosta muustakin.

Esimerkiksi siitä, ovatko esivanhempasi saapuneet jääkauden jälkeen Suomeen itäistä reittiä Siperiasta vai läntistä väylää Euroopan halki.

Meillä Kuisman sukuseurassa pystyttiin mm. Paavo Kuisman johdolla

selvittämään, että kaikki 1500-luvulla Karjalan Kannaksella eläneet Kuismat ovat keskenään samaa sukua.

Kirjatietojen pohjalta meillä oli vielä kolme eri sukulinjaa, joita ei ilman geneettistä testausta pystytty varmistamaan yhdeksi ja samaksi suvuksi.

Saat käyttöösi jatkuvasti päivittyvän sukutiedoston, josta löydät ”etäserkkusi” tai isälinjaiset Y-osumat.

Kiinnostus testauksiin lisääntyy etenkin suomalaisten keskuudessa hurjasti, ja sitä mukaa saat paljon uutta lisätietoa sukulaisistasi.

Päiset mukaan esimerkiksi Suomi-DNA ja Karjala-DNA projekteihin. Noista löydät huikeasti mielenkiintoista aiheeseen liittyvää tietoa ja

opastusta alkuunpääsystä.

Netti tarjoaa mahtavasti tietoa aloituksesta ja ihan kirjamuodossa voin suositella aloittelijalle tohtori Marja Pirttivaaran perusopasta, Juuresi näkyvät (2017).

Vastaus kysymykseen

Niin, se vastaus otsikon kysymykseen. Historiallinen tai geneettinen sukututkimus eivät voi korvata toinen toisiaan, vaan päinvastoin täydentävät toisiaan yhteistyöparina.

Ja hyvä on täydentääkin, kun olemme molemmissa sukututkimusosiossa maailman kärkeä.

ERKKI VIROLAINEN

*TUE
VUOKSEN
VERKON
ILMESTYMISTÄ!*

Ilmoitushinnat:

Koko sivu 350 euroa
1/2 sivua 230 euroa
1/4 sivu 120 euroa
Pienemmät 70 euroa

Myös yksityishenkilöt
voivat tukea lehteämme.
Ilmoituksiin ei tule alv:ia,
joten ne eivät ole alv-
vähennyskelpoisia.

Vuoksenranta-seura ry:n hallitus ja toimihenkilöt 2021

Puheenjohtaja **Päivi Virolainen**, Päijätsalontie 91, 19700 Sysmä, puh. 0400715933, paivi.virolainen(at)op.fi, Korpilahti.
Varapuheenjohtaja **Pekka Kemppi**, Kotirannantie 33, 19700 Sysmä, puh. 040 5887290, pekka.kemppi(at)phnet.fi, Karkeala
Sihteeri **Pirjo Virolainen-Kuisma**, Töijensalontie 173, 19700 Sysmä, puh. 0400 605562, pirjo.virol(at)kolumbus.fi, Oravankytö

Hallituksen muut jäsenet:

Taina Eskola, Oksatie 8, 18120 Heinola, puh. 040 8385660, eskola, taina(at)gmail.com, Oravankytö
Kati Kuisma, Ansiontie 93, 19600 Hartola, kati.kuisma98(at)gmail.com, Korpilahti
Armi Marklund, Lallukankuja 1 A 7, 00920 Helsinki, puh. 040 7764094, armi.marklund (at)gmail.com, Sintola
Irja Niilahti, Vuorenkyläntie 462, 19600 Hartola, puh. 044 5829123, irja.niilahti(at)phnet.fi, Korpilahti.
Ossi Paappa, Kaurakedonmäki 15, 31520 Pitkälampi, puh. 050 5810099, paivi.paappa(at)somero.salonseutu.fi Korpilahti
Liisa Röksä, Teuvonkuja 2 B 10, 19650 Joutsa, puh. 041 4510729, liisaroksa(at)gmail.com, Härk'korpi
Olli Saarela, Pervikintie 4, 19600 Hartola, puh. 040 5219647, ollisaarela65(at)gmail.com, Korpilahti
Matti Vanhanen, Suonpääankuja 6, 01830 Lepsämä, matti.vanhanen(at)eduskunta.fi, Sintola
Eija Virolainen-Nurminen, Vanhansillantie 250, 19370 Nuoramoinen, puh. 040 3569655, nurmineneija@gmail.com, Oravankytö

Taloudenhoitaja **Antti Kuisma**, Rantaharju 4 D 53, 02230 Espoo, 0400 580840, antti.kuisma(at)iki.fi, Karkeala
Kunniapuheenjohtaja, Vuoksen Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Martti Talja**, Keijutie 1 B, 15700 Lahti, puh. 044 9775599, marttitapani1951(at)gmail.com, Kaskiselkä
Tuotemyynti **Tiina Hölttä**, Syrjälähdentie 53, 19430 Pertunmaa, puh. 040 5489000, tiinaholtta(at)gmail.com Korpilahti

Hymyilevä ja iloinen karjalainen

Annikki Talja

s. Virolainen

16.5.1927-23.9.2020

Annikki Talja o.s. Virolainen syntyi Vuoksenrannassa perheeseen, jossa oli yhdeksän lasta. Hän oli kolmanneksi vanhin.

Elämä Karjalan Kannaksella Vuoksenrannan Oravakydön Muuralassa oli työntäyteistä ja onnellista, mutta häivähdys sodasta alkoi olla läsnä. Sittemmin veljiä lähti sotaan ja sisaruksia sotalapsina Ruotsiin.

Nuori Annikki joutui jättämään kotinsa kahteen kertaan, ensin talvisodan ja myöhemmin jatkosodan jaloista.

Annikki oli evakkomatkoilla kovan paikan edessä, sillä hän lähti toisella evakkomatalla yksin matkaan lehmien kanssa. Matkan varrella hän pääsi joskus taloihin yöksi ja ladotkin tulivat yöpymispaikkoina tutuiksi. Hän lypsi lehmät, mutta maito oli usein kaadettava maahan.

Monen vaiheen jälkeen Annikki pääsi omaan kotiin Joutsan Sumppilaan puolisonsa Oton kanssa, johon hän oli tutustunut ja rakastunut jo Vuoksenrannassa. Olihan Otto naapurinkylän poikia ja rippikoulusta tuttu mukava nuori karjalaismies.

Annikki on minulle Anu-tät, karjalaiseen tapaan sanottuna. Hänen elämänsä ei ollut helppo, mutta siihen sisältyi kaikkea huolimatta paljon iloa ja onnea.

Iloa oli puoliso, kuusi tytärtä ja oma koti. Ikäviä asioita olivat Muuralan kodin menettäminen, puolison sairastelu sekä tyttären ja tyttären tyttären menettäminen sairastelun jälkeen.

Annikki Talja esitteli vokitaitojaan Perinnepäivillä Sysmässä vuonna 2016 syksyllä.

rastelujen jälkeen.

Sumppila oli aina Anu-tädin aikaan iloinen paikka. Naurettiin, haasteltiin, kohviteltiin ja syötiin. Karjalainen vieraanvaraisuus ja iloisuus olivat aina läsnä.

Sain viettää lapsena ja teini-ikäisenäkin kauniita kesäisiä päiviä Sumppilassa Anu-tädin ja Oton sekä serkkujen kanssa. Sain oppia karjalanpiirakoiden tekemisessä ja ehdottomasti niiden oikeanlaisessa rypyttämässä.

Sain olla mukana monenlaisissa Sumppilan töissä heinäpellolla ja polttopuiden tekemisessä omalta vaatimattomalta osaltani.

Muistan vain iloisia asioita. Oltiin Suonteella serkkujen kanssa kalassa kesäisin, mato-ongella ilman jalkineita kusiaisten polttamilla jaloilla joella ja uimassa karvahaudassa.

Otto oli hyvä puoliso ja rakasti vaimoaan ja jokaista lastaan yli kaiken ja samalla tavalla.

Anu-täti oli minulle aina tärkeä ihminen. Olen ylpeä siitä, että hän kävi karjalaiseen tapaan rotinoilla jokaisen kolmen lapseni syntymää juhlistamassa. Olen myös iloinen siitä, että hän osallistui perheeni moneen juhlaan hymyilevänä ja iloisena karjalaisena ihmisenä.

Annikki Talja saatettiin viimeiselle matkalleen Joutsan kirkkomaalle lauantaina 17.10.2020. Häntä jäävät kaipaamaan lapset, lastenlapset, lastenlastenlapset ja muut sukulaiset sekä laaja ystäväjoukko.

Anu-täti. Mie Siul hyvää taivasmatkaa toivota.

EIJA VIROLAINEN

Kirjoittaja on Annikki Taljan veljen Yrjö Virolaisen tytär.

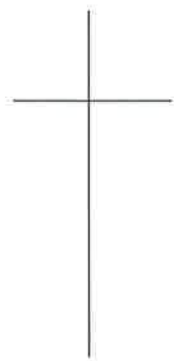
**TUE
VUOKSEN
VERKON
ILMESTYMISTÄ!**

Ilmoitushinnat:

Koko sivu 350 euroa
1/2 sivua 230 euroa
1/4 sivu 120 euroa
Pienemmät 70 euroa

Myös yksityishenkilöt voivat tukea lehteämme. Ilmoituksiin ei tule alv:ia, joten ne eivät ole alv-vähennyskelpoisia.

In memoriam

Vuoden aikana
edesmenneitä
antrealaisia ja
vuoksen-
rantalaisia

Lehdessä julkaistaan
vuoden aikana edes-
menneiden
antrealaisten ja vuoksen-
rantalaisten sekä heidän
lähiomaistensa nimiä.

Mukana ovat tiedot niistä
henkilöistä, joiden kuolemasta
toimitus on saanut tiedon joko
lehdistä tai omaisten tai
ystävien ilmoittamana.

Ansalehto-Salmi Irja Anneli s. Ansalehto	* 20.7.1952 † 29.6.2020	Loppi (Antrea) Helsinki
Harne Aino Alina s. Vanhanen	* 21.10.1930 † 17.4.2020	Vuoksenranta Helsinki
Heinänen Raili Kaarina s. Riihimäki	* 21.8.1934 † 2.7.2020	Antrea Helsinki
Hietanen Hanna s. Heikkonen	* 18.2.1933 † 12.4.2020	Vuoksenranta Somero
Ikonen Marja s. Suni	* 2.5.1928 † 2.11.2020	Jääski Ahvola Hausjärvi
Ikävalko Helga Annikki	* 16.9.1927 † 15.10.2020	Antrea Helsinki
Jaakonsaari Maija-Leena s. Ahonen	* 22.9.1933 † 5.2.2020	Tampere Janakkala
Jaakonsaari Pertti Antero	* 20.4.1937 † 16.1.2020	Antrea K-HKS, Hämeenlinna
Jantunen Mauri Matias	* 19.9.1927 † 8.2.2020	Antrea Hattula
Kallela Toini	* † 2019	Nummela
Kantonen Ilona s. Toropainen	* 17.5.1928 † 7.10.2020	Antrea Riihimäki
Kekki Aila	* 20.12.1936 † 6.1.2020	Vuoksenranta Lahti
Kekki Mauri	* 19.10.1926 † 10.2.2020	Antrea Janakkala
Kiuru Pentti	* 8.11.1935 † 18.7.2020	Vuoksenranta, Kaskiselkä Asikkala
Kortesluoma Helga Annikki s. Rahkonen	* 19.6.1926 † 30.6.2020	Henttola, Antrea Jämijärvi
Koski Eva Maria s. Heikkonen	* 9.3.1926 † 25.4.2020	Räikkölä, Antrea Riihimäki
Kuisma Alho Kalervo	* 31.8.1931 † 13.11.2019	Härk'korpi, Vuoksenranta Helsinki
Kupari Keijo Kalevi	* 24.6.1938 † 21.10.2019	Jaala Asikkala
Käppi Kari Daavid	* 22.7.1956 † 26.8.2020	Hyvinkää (Rupola, Antrea) Hyvinkää
Lankinen Heimo Juhani	* 5.8.1935 † 10.7.2020	Viipuri (Kuukauppi) Hämeenlinna (Janakkala)

In memoriam

Lindholm Helga	* 11.12.1937 † 5.2019	Vuoksenranta Karkkila
Linna Väinö Leander	* 16.10.1923 † 6.9.2020	Antrea Janakkala
Liukkonen Kalle August	* 16.12.1935 † 5.1.2020	Antrea Riihimäki
Lönni Anna Mirjam s. Rämö	* 7.11.1937 † 5.10.2020	Antrea, Henttola Janakkala
Multanen Tyyne Annikki	* 4.2.1926 † 12.8.2020	Antrea Hämeenlinna
Nieminen Inga Iida s. Jantunen	* 16.11.1928 † 15.1.2020	Antrea Hämeenlinna
Paajanen Helli Maria s. Pekkonen	* 15.10.1928 † 26.4.2020	Henttola, Antrea Janakkala
Pullinen Erkki Juhana	* 27.4.1939 † 25.3.2020	Viipuri, (Pullila) Helsinki
Pullinen Heikki Matti Juhani	* 6.10.1952 † 12.7.2020	Pullila
Pyyhtiä Ilmo	* 25.7.1947 † 11.8.2020	Loppi (Liikola, Antrea) Karjalohja
Pöhö Erkki Olavi	* 27.12.1952 † 16.12.2019	Riihimäki Porvoo
Pöysti Toivo Armas	* 1925 † 2018	Vuoksenranta Klaukkala
Raijas Marja Eeva Annikki s. Seitsonen	* 28.2.1933 † 2.6.2020	Seitsola, Antrea Janakkala
Rantalainen Seija Sinikka s. Ravantti	* 20.1.1935 † 18.5.2020	Antrea Janakkala
Reuna-Tuuri Toini Elli s. Ruponen	* 26.8.1925 † 30.8.2020	Kuivaniemi, Vuoksenranta Töysä
Roslöf Marja Vappu s. Kekki	* 18.5.1939 † 28.5.2020	Antrea Nokia
Roth Martta Maria s. Paajanen	* 1.9.1918 † 19.3.2020	Noskua, Antrea Hausjärvi
Ruhala Helvi Annikki	* 19.11.1933 † 4.4.2020	Antrea Loppi
Ruponen Teuvo Taneli	* 18.6.1935 † 19.11.2020	Antrea, Meskala, Soitume Hyvinkää

In memoriam

Ruusunen Irma Kaarina	* 7.4.1921 † 6.8.2020	Antrea Joutseno
Salminen-Savisalo Anja s. Puranen	* 27.6.1924 † 17.4.2020	Antrea, Hatula Kouvola
Salvisto Laura s. Rajamäki	* 15.11.1939 † 12.1.2020	Henttola, Antrea Hämeenlinna
Sarjanen Irja Katri s. Ivaska	* 6.12.1925 † 22.4.2020	Antrea Hämeenlinna
Seppänen Marja s. Heikkonen	* 22.11.1928 † 14.4.2019	Vuoksenranta, Korpilahden kylä Somero
Sokka Martta Kaarina	* 10.4.1934 † 12.3.2020	Antrea Hausjärvi
Sokka Oiva Johannes	* 4.10.1940 † 13.7.2020	Helsinki (Henttola) Hämeenlinna (Janakkala)
Syrjälä Mirjam s. Kuisma	* 29.4.1923 † 21.3.2020	Vuoksenranta Turku
Talja Annikki s. Virolainen	* 16.5.1927 † 23.9.2020	Oravankytö, Vuoksenranta Joutsa
Talja Terttu Helena s. Ruponen	* 1.8.1941 † 19.11.2020	Riihimäki (Meskala, Soitume) Mänttä
Tunturi Sulo Armas	* 29.6.1937 † 10.10.2020	Antrea Hämeenlinna
Vikström Aini Elina s. Näveri	* 10.2.1941 † 16.5.2020	Antrea Riihimäki
Virolainen Erkki Ensio	* 12.9.1960 † 15.5.2020	Joutsa (Pöyryniemi, Vuoksenranta) Ähtäri
Virolainen Kyllikki	* 13.6.1927 † 30.3.2020	Korpilahti, Vuoksenranta Tampere
Virolainen Pirkko Anneli	* 11.7.1937 † 27.11.2019	Vuoksenranta Asikkala
Virolainen Timo Reijo Tapio	* 30.6.1948 † 25.5.2020	Joutsa (Pöyryniemi, Vuoksenranta) Jyväskylä
Vuorinen Raija Siiri Marjatta s. Pietinen	* 25.3.1943 † 5.2.2020	Ala-Ruomus, Meskala, Antrea Espoo
Väinä Tilda s. Taponen	* 1.7.1930 † 24.8.2020	Antrea Hausjärvi
Ylöstalo Karin Marjatta s. Nikki	* 27.8.1935 † 3.7.2020	Vuoksenranta Hämeenlinna

Ensimmäisten joukossa Antreassa

Terttu Talja

s. Ruponen

1.8.1941-19.11.2020

Terttu Talja siirtyi antrealaisittain sanottuna tuonilmaisiin 18.11.2020 kotonaan Mäntässä.

Hänen juurensa olivat Antrean Meskalassa eli Rupolassa. Äidin koti oli Vuoksen varrella Ratalahdessa ja isä oli lähtöisin Soitumen talosta.

Terttu syntyi Riihimäellä elokuussa 1941. Pian sen jälkeen perhe pääsi takaisin Karjalaan. Sodan jälkeen Ruposen asettuivat Riihimäelle Kämpälämakeen, josta käsin Terttu kävi kansakoulua Herajoella ja keskikoulun Riihimäen tyttölyseossa.

Sodanjälkeisessä Suomessa saivat lapset tottua maataloissa monenlaisiin kotitöihin. Kasvimaan viljelyä, peltotöitä, karjan hoitoa. Tertun isällä Toivolla oli oma paja, jossa rautaa taottiin omiksi ja hiukan naapureidenkin tarpeiksi. Tämän lisäksi pellon raivaukset ja rakentamiset.

Sisätoissa Terttu sai hyvät valmiudet äidiltään ruoanlaittoon ja kankaiden kutomiseen. Välillä piti katsoa parin nuoremman sisaruksenkin perään.

Terttu omistautui käsillä tekemiseen niin, että hän hankki myös koulutuksen ja ammatin Wetterhoffin kotiteollisuusopistossa Hämeenlinnassa.

Mentyään naimisiin naapurin pojan Martti Taljan kanssa nuoripari muutti Mänttään Martin työn takia. Perhe kasvoi kahdella lapsella, Jukalla ja Hannalla sekä Pilkku-koiralla.

Terttu opetti Mäntän Työväenopistossa kudontaa ja keramiikkaa

Terttu Talja

kymmenien vuosien ajan. Keramiikan kanssa työskentelystä muodostui rakas harrastus.

Puutarhan hoito Kertteen kesämökillä nousi myös tärkeäksi harrastealaksi.

Meille tuli usein mieleen ajatus, että olemme kasvitieteellisessä puutarhassa, kun Tertun viljelyksiä tar-

kastelimme. Vähäinen ei ollut mitenkään se osa puutarhaa, jossa kasvit olivat lähtöisin Antrean maaperästä. Karjalaa palautettiin kukka kerrallaan.

Terttu ja Martti olivat ensimmäisten joukossa, kun Antreassa päästiin käymään. He olivat mukana kirkkomäen ja hautausmaiden ensimmäisten siivousryhmien jäseninä monta vuotta ja ennättivät tutustua myös paikallisiin asukkaisiin.

Terttu tutki innokkaasti omaa sukuaan ja samalla Antrean historiaa monipuolisesti. Hän on ollut mukana useissa kirjaprojekteissa; ”Kuukauppi-Rupola-kyläkirja”, Mansikkalan koulupiirin kirja ”Ystäväni muistathan”, ”Enne vanhaa koton”, ”Evakos ja uuves kois”.

Vuosikymmenten ajan Terttu kuvasi Antreassa ja Vuoksenrannassa tehtyjä käsitöitä. Satoja kauniita käsityökuvia tietoineen kylittäin on arkistomapeissa. Julkaisemattomat käsikirjoitukset: ”Herastuomari Antti Ruposen elämää Ratalahdessa Meskalassa”, ”Elämää Soitumessa Meskalassa” ja ”Elämää Soitumessa Kämpälämaässä” kertovat valokuvineen perheen elämänvaiheet.

Tertun harrastuksiin liittyivät myös ikonit. Ortodoksit kuvaavat ikonia välähdyksenä Taivasten valtakuntaan. Ikonin valmistus on hyvin määriteltyä aiheen, muodon ja värin suhteen. Yli 200 ikonin kokoelma kertoo Tertun perehtyneisyydestä aiheeseen. Ikonin kuva kertoo näköalan siihen kotiin, jossa ei enää ole kipua, sairauksia eikä kuolemaa. Jeesuksen ristinkuolema puolestamme on tie taivaallisen Isän luo.

**IRMA KALKE
PENTTI TALJA**

**TUE
VUOKSEN
VERKON
ILMESTYMISTÄ!**

Ilmoitushinnat:

Koko sivu 350 euroa
1/2 sivua 230 euroa
1/4 sivu 120 euroa
Pienemmät 70 euroa

Myös yksityishenkilöt
voivat tukea lehteämme.
Ilmoituksiin ei tule alv:ia,
joten ne eivät ole alv-
vähennyskelpoisia.

Perinnetallennus Karjalan evakoilta käynnissä

Antrea-seura on käynnistänyt Karjalan evakkojen kokemusten tallennusprojektin 2019 ja olen nauhoittanut yli viisikymmentä evakkotarinaa. Korona-aika on rajoittanut tämän vuoden haastattelut minimiin, joitakin olen saanut Helsingin alueelta.

Haastatteluja on pääasiassa antrealaisilta, mutta myös muualta. On Kannakselta ja jokunen myös Vienan-Karjalan ja Repolan juurisilta. Olen haastatellut yli viisikymmentä evakkoa tai evakkojen lasta.

Karjalaisten haastattelu ei ole vaikeaa, työntää koneen vaan lähelle haastateltavaa, sitten ei tarvitsekaan tehdä muuta kuin jonkun lisäkysymyksen. Haastattelija voi olla hiljaa loppukiitokseen asti, karjalainen osaa kyllä ilmaista itseään niin asia-asioissa, kokemuksellisesti kuin tunteissakin.

Haastattelu on rakenteeltaan elämäkerrallinen alkaen lapsuudesta ja perheen historiasta Karjalasta. Missä koti on ollut, mitä vanhemmat ovat kertoneet? Sitten oma elämänhistoria ja elämä Karjalassa ensimmäisistä lapsuusmuistoista alkaen. Evakkomatkat, sijoituspaikoilla eläminen ja mahdollinen palaaminen Karjalaan, asettuminen sinne ja sitten taas lopullinen lähtö kotiseudulta ja asettuminen uusille asuinpaikoille. Talon rakentaminen, pellon raivaukset jne.

Haastattelu päättyy tämän päivän elämään ja kokemukseen siirtokarjalaisena tai heidän jälkeläisenään.

Ihmisten jaksaminen tekee vaikutuksen

Syvän vaikutuksen on tehnyt ihmisten jaksaminen mahdolltomilta tuntuvien kokemusten ja koettelemusten keskellä. Monet ovat menettäneet hetkessä kaiken: omaisuutensa, talonsa, raivatut peltonsa, kotiseutunsa, työnsä ja lähimpiä ihmisiä ainakin kauemmaksi asumaan.

Karjala oli korkealle kehittyneitä Suomea, oli hyvin hoidettua, pitkälle koneistettua maataloutta, metsänhoitoa, tehtaita, koulutusta ja kaikinpuolistaa sivistystä kuten seminaarit, kansanopistot, lyseot, kirkot jne.

Evakot ovat tuoneet mm. maa-

talouteen koneistamismallia uusilla asuinsijoillaan evakkokertomusten mukaan.

Erityisesti on vaikuttanut äärimäinen usko tulevaisuuteen. Karjalaiset eivät valittaneet, eivät jääneet katkeruuteen, vihaan tai kateuteen, vaan jatkoivat aina siitä, missä olivat ja tekivät sen, mitä piti. Aloittivat alusta, rakensivat ja rakensivat, raivasivat peltoja, muuttoja moneen kertaan ja aina he jaksoivat ahertaa juuri niissä olosuhteissa, joita oli tarjolla, eivät jääneet toimeettomiksi.

Uskomatonta, että kaiken moneen kertaan menettäneinä he jaksoivat rakentaa uutta elämää. Monet menettivät lisäksi omaisia sodassa kuten muutkin. Asuminen oli monen kohdalla todella ahdasta, ihmiset nukkuvat välillä vuorotellen, kun ei riittänyt kaikille yhtä aikaa petipaikkaa.

Kohtelu vaihteli

Ihmisten kohtalot olivat erityisen rankat Kronstadtin pakolaisten kohdalla, vienalaisten ja inkeriläisten palautettujen omaisten ja uhan alla olleiden kohdalla. Haastattelut olivat niin koskettavia, että silmät kosteina useimmat kuuntelin.

Ikämeillistä on ollut kuulla ihan mahdolltomilta tuntuja menetyksiä, miten joku on jäänyt orvoksi, ollut mummon kasvattamana ja vielä lapsena menettänyt tämänkin. Silti eri ihmisten hoivissa kasvaneena selvinnyt, hankkinut ammatin ja viettänyt tasapainoista perhe-elämää, kasvattanut lapset ja pystyy vielä nauttimaan vanhuudestaankin.

Varmasti paikallisten ihmisten kohtelu vaihteli, oli asiallisuutta, ystävällisyyttä ja tietysti myös torjuntaa.

Hyvästä kohtelusta esimerkki oman karjalaisen evakkoäidin kohtelusta. Hän asui evakkona laitilalaisessa maalaistalossa. Kahdeksan vuotta vanhempi sisareni kastettiin tuossa maalaistalossa, isäntäväki järjesti ristiäiset ja oli kaikin tavoin muutenkin ystävällinen äitiäni kohtaan.

Serkkuni on 84-vuotias. Hän kertoi pienenä tyttönä, neljävuotiaana evakkomatkan jälkeen, päättäneensä

opetella kirjakielen, ettei kukaan kiusaisi karjalanmurteen takia. Suhtautuminen oli joillakin kielteistä karjalanmurretta ja yleensä evakkoja kohtaan.

Ei vihaa, katkeruutta tai kateutta

Kukaan haastateltava ei tuonut esiin vihaa, katkeruutta tai kateutta, he ovat ottaneet asiat niin kuin ne ovat, varmasti muistelemisen yhdessä on tuonut lohtua. Lohtua ovat tuoneet myös kotipaikoilla Karjalassa käynnit, mutta nyt korona-aikana ei sitäkään voi tehdä, eikä tiedä, kuinka kauan kestää ennen kuin taas pääsemme Karjalaan.

Elimme pitkään hiljaisuuden aikaa eikä karjalaisia enemmälti huomioitu. Historiassa aikani koulussa tuli aina kesäloma, kun päästiin talvisotaan ja syksyllä olikin uudet aiheet, näin muistan.

Karjalaisista ei puhuttu, aika täydellistä vaikeneminen oli isonaapurin pelossa. Vieläkään Karjala-juhlat eivät saa juurikaan mediassa huomiota. Jätteet ja ilmastonmuutos vievät kaiken tilan. Kyllä siinä karjalaisuus ja karjalainen kulttuuri jää jätteiden alle samoin kuin kristinuskokin.

Karjalaisten antama uhri isänmaalle on valtava, siitä ei vaan puhuta. Karjala on ollut osa itsenäisyytemme hintaa.

Veikko Vennamolles etenkin suuri kiitos siirtolaisten asuttamisesta omaan maahansa, kiitos myös muille tämän asian päättäneille. Suomen kansa osoitti syvää oikeudentajua, moni antoi omastaan yhteisen kansan puolesta.

Hyvästä teosta on usein iloa kaikille, kuten se, että me karjalaiset olemme rikastuttaneet ja tuoneet iloa ja eloa asuinpaikkojemme elämään.

Periksiantamattomuus, toivon säilyttäminen, ahkeruus ja valtava väkivallan säilyttäminen tulevaisuuteen ja Jumalaan, vihattomuus ja sopeutuminen siihen, mikä on realistista. Ei voi sanoilla kuvata, miten kunioitettavaa on evakkojen elämäntäival ollut ja on. Siitä voisi enemmän uskaltaa jo puhua, elää silti sovussa realismi-suutensa säilyttäen isonaapurin kanssa.

PIRJO RIITTA RINTANEN

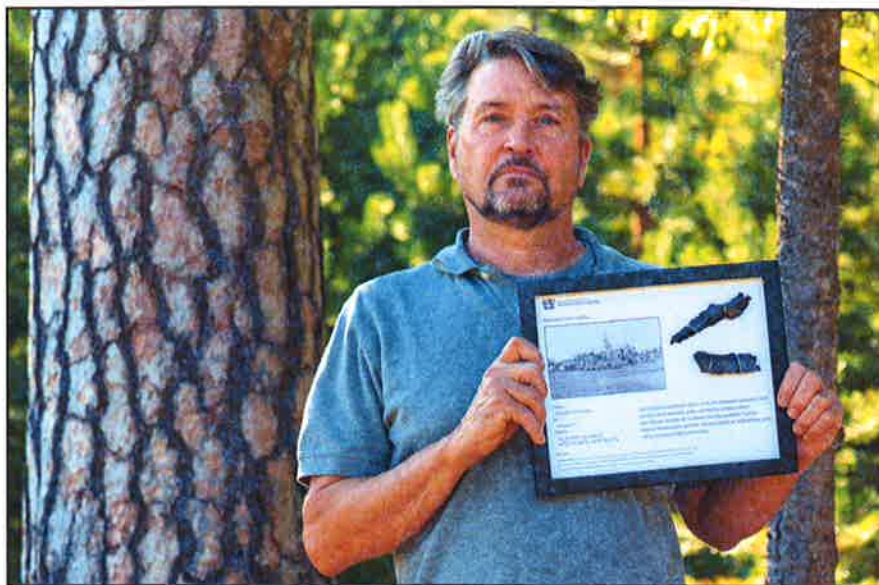
Kranaatinsirpaleista syntyi muistoesine

Antrea-Seuran hallituksessakin vaikuttava Antti Partanen on matkoillaan löytänyt Antrean kirkon liepeiltä monenlaisia "aarteita". Antrean kirkon sytyttäneiden kranaattien sirpaleista syntyi kesällä 2020 muistoesine, joka luovutettiin Riihimäen kaupunginmuseon Antrea-huoneeseen.

Kuusituumaisella tykillä ammuttujen kranaattien sirpaleet ovat noin 15 senttimetrin pituisia.

Antrean kirkko paloi elokuussa 1941 - vain päivää sen jälkeen, kun suomalaiset olivat vallanneet Antrean. Kirkon tuhonnut venäläinen tykistö oli kirkolta katsoen Vuoksen toisella puolella Pullilan kylässä Kosenmäen juurella. Kosenmäellä oli tulenjohto, josta näkyi mukavasti Antrean kirkko.

Antrean kirkko oli suuri, sinne mahtui 1800 sanankuulijaa. Antrean

Antti Partanen teki löytämistään kranaatinsirpaleista muistoesineen, joka luovutettiin Riihimäen kaupunginmuseon Antrea-huoneeseen syksyllä 2020.

sankarivainajat haudattiin vanhalle rustettu 1891. hautausmaalle. Kirkon mäen takana sijaitsi uusi hautausmaa, joka oli pe-

MARKO KEKKI

**TUE
VUOKSEN
VERKON
ILMESTYMISTÄ!**

Ilmoitushinnat:

Koko sivu 350 euroa
1/2 sivua 230 euroa
1/4 sivu 120 euroa
Pienemmät 70 euroa

Myös yksityishenkilöt voivat tukea lehteämme. Ilmoituksiin ei tule alv:ia, joten ne eivät ole alv-vähennyskelpoisia.

Antrea-Seuran johtokunta ja toimihenkilöt 2021

Puheenjohtaja Reijo Martikainen, Koivikkotie 3 I 80, 00630 Helsinki; puh. 040 5452541, reijo.martikainen(at)tuta.io

Sihteeri: Maria Hatakka, Paloasemantie 1 B 16, 12240 Hikiä, 050 3571748, maria.t.hatakka(at)gmail.com

Rahastonhoitaja Satu Stirkkinen, Näyttelijäntie 5-7 B 16, 00400 H:ki; 040 8261075; satu.stirkkinen(at)gmail.com

Hallituksen muut jäsenet:

Marko Kekki, Perjalantie 5 as. 29, 11120 Riihimäki; puh. 0500 770463, m.kekki(at)gmail.com

Antti Partanen, Vapaalantie 90 C, 01650 Vantaa; puh. 050 3599456, a.partanen(at)outlook.com

Sirkka-Liisa Rautionaho, Vapaalankuja 9 B, 01650 Vantaa; puh. 040 758 3525, sirkka.rautioaho(at)fimnet.fi

Pirjo Riitta Rintanen, Kivelänkatu 1 C 13, 00260 Helsinki; puh. 0400 825453, pirjo.riitta.rintanen(at)kolumbus.fi

Pentti Talja, Eprantie 119, 11710 Riihimäki; puh 050 5758316; taljapentti@gmail.com

Kaija Viskari, Kaukolankatu 6, 11120 Riihimäki; puh. 050 3237976, kaija.viskari(at)riihimaki.fi

Jäsensihteeri, myynti Pirjo Tiippa, Hakaniemenranta 26 A 39, 00530 H:ki, 050 5253891, pirjo.tiippa(at)saunalahti.fi

Nettisivusto Pirjo Tiippa, www.karjalanliitto.fi/karjalan-liitto/jasenyhteisot/pitajaseurat/antrea-seura-ry

Teatterivastaava Raili Kekki puh (09) 724 2579, 050 4913734

Sanaristikko laatunut Antero

Sanaristikon murre sanojen ratkaisemisessa voi käyttää apuna Antrea-Seuran ja Vuoksenranta-Seuran yhdessä julkaisemaa teosta "Enne vanhaa koton"

RAVA KENNEDY ESIM. VANHA LADA LEPPÄSEN LESKI JOIDENKIN SOTILAA- LINEN TOIVE ELIN- TÄHTI- KUVIO

DANNA EXÄ → ELIN

VARO SUO- JELLA ANTEAN URM. SEURAA MAA IHO- TAUTI ETEVÄ VENÄ- SUKU- NIMI EI HÄIVY

METLA PYSYVÄ ← INGBERG + M LOINEN LIPUT JALKAPALLO- LIIJA ARTO KOTKASTA

EX NEIDIT OS JUULU- TRAD. KUUN OPISK. TYTÖT LIISTO TEREE RUOKA STRAV. EI TOTTA

JUNI- HAARUKAT AKUN ANTR. LOMÄ TEKSTI RISTILLÄ RIKOS IHAA HUILU

RIKK- KASVI NYKY ANTEA VHEIN

TUNTURI M+FILM. X'SKET- TAIN

RAIJA TARMO RATTAT

DI MÄN JUSSIN KOTI

ELI MYÖ- HÄIVY 6.7.

ESINE KYSELY

YLI- SEKKÄN PAU- RAUT- TAA

KAUPUNKI RANSKASSA KANNU JA RUPPI ENGL. KY- NEL

SAAMI SAMI ANTEALAISTA KINKKUA SIL- MASSÄ AUT. TIET. KÄS

SAARI KAUP. ITALIASSA

SAAMEN HALTIA TOINTUA

SAVI- KUOPAT PIKILANGAN MESTARIT

MIHÄN SISKO KIRJAI MISTA

HO- ETEVÄ

POPP

PESTÄ MUKIA

SUO- MEN MEITO

LAUKO- VAT PUITA

SYSSY

SAARI KAUP. ITALIASSA

PENK- KI

NAKUT TAVAT

SOIMAA KATTI- LAA

Antrea 100 vuotta sitten

Lehdistä poiminut
Pentti Talja

Karjala 27.2.1920:
"Suuri viinapolttimo
hävitetty Antreassa"

Tk 25 p:n illalla läksivät konstaapelit Juho Kaukanen, Verner Ahtiainen ja Lauri Ivaska etsimään viinapolttimoa Hatulan kylän saloilta. Hiihdettyään saloa n. 2 km huomasivat he metsässä polun, jota seurasivat niin, että tulivat lähelle Kirvun pitäjän rajaa.

Täällä sijaitsekin tehdas erinomaisessa paikassa, syvässä laaksossa ja tiheän näreikön keskellä. "Koneet" ja muut työkalut olivat paikalla valmiina, kuin myöskin käymässä olevaa rankkiakin iso amme, sisältäen 200 litraa, mutta tehtailijaa itseään ei tavattu.

Koko yö pidettiin paikalla vahtia, mutta kun häntä ei saapunut, käytiin tehtaan hävittämispuihin. Tämän jälkeen lähdettiin etsimään ja tavattiinkin hänet n. kilometrin päässä erästä torpasta. Mies on nimeltään Antti Partanen ja on häntä ennenkin rangaistu viinarikoksesta.

Karjala 30.3.1920:
"Antrean suojeluskunnan
talviurheilujuhlassa"

Osastojen välisessä hiihtokilpailussa 5 km matkalla voitti kiertopalkinnon sekä hra A. Nygrenin lahjoittaman "voittaja" palkinnon Kuparsaaren osasto; 2.palk. Sintolan osasto; 3 p. Sakkolan osasto.

Mieskohtaisia palkintoja saivat 1 p. M. Kemppi Kuparsaaren osasto, 2 p. J. Kemppi Kuparsaaren osasto, 3 p. P. Kemppi Sintolan osasto, 4 p. J. Suni Kuparsaaren osasto.

Kivääriammunnassa 100, 150 ja 300 m. matkoilla voitti kierto-

palkinnon Antrean aseman osasto 148 pist.; 2 palk. Hatulan osasto 105 pist.

Kilpailijoita oli runsaasti. Palkinnot jaettiin suojeluskunnan iltamissa kirkonkylän nuorisoseuran talolla. Sitä paitsi oli ohjelmassa vänrikki Hynnisen tervehdyspuhe, hra Ilmari Pellin puhe suojeluskuntatyöstä, lausuntoa, torvisoittoa, kuvaelma; "Pohjalaiset nousevat" ym. Yleisöä oli runsaasti.

Karjala 25.4.1920:
"Matti Ahtiainen"

70 vuotta täyttää tänään taloustirehtööri, maanviljelijä Matti Ahtiainen. Hän on syntynyt 25.4.1850 Ahtialan kylässä, joka silloin kuului Jääskeen, mutta muutti vanhempiensa kanssa jo 5 vuotisena Kilpiälän kylään Antrean.

Matti kävi Viipurin ruotsalaista ylä-alkeiskoulua ja pääsi ylioppilaaksi 1869. Yliopistossa hän harjoitti kieliopintoja, mutta luopui opintielästä, kun isä sairastui, ja tuli hoitamaan kotitaloansa.

Tähän taloon hän sitten juurtuikin, sen maanviljelystä ja taloutta hän on siitä alkaen hoitanut ja hoitaa yhä edelleenkin.

Vaikka Matti Ahtiainen olikin näin pitkälle päässyt opillisella tiellä, tyytyi hän maamiehen huomaamattomaan, mutta tärkeään asemaan. Sen ohella hän on ollut kotikunnassaan monissa tärkeissä ja vaativissa luottamustoimissa.

Niinpä hän oli kirkon isännöitsijänä kokonaista 40 vuotta 1878 – 1918, kunnallislautakunnan esimiehenä 12 vuotta 1896 – 1907 ja on häntä muutenkin ahkerasti käytetty kunnallisessa ja

julkisessa toiminnassa.

V. 1909 hän sai yleishyödyllisestä toiminnastaan taloustirehtöörin arvon.

Karjala; "Maamiesseuran iltama" viime tiistaina Sokkalassa onnistui yli toiveitten. Ohjelman suoritus alkoi Pellervon laululla ja maisteri Ahtiaisen tervehdyspuheella. Sen jälkeen oli illan kuluksa onni kuulla neljää eri esitelmöitsijää. Opettaja T. Jantunen puhui raittiusasiasta, puutarhuri T. Uuskallio puutarhanhoidosta, maisteri U. Ruotsi karjarotukysymyksestä ja agronomi Korhonen ihmislannasta.

Arvokkaat esitelmät ansaitsivat laajemmankin selostuksen kuin vaan nimiltään maininnan. Muistettakoon vain esim., että ihmislannan vuotuinen arvo apulantojen nykyisiin hintoihin verraten tekee yli 108 mk hengeltä eli 10-henkiseltä perheeltä toistatuhatta markkaa. Kannattaa siis hyvin talteen ottaa ja hoitaa.

Runon "maanmiehille" lausui Risto Kekki. J. Olkinuora esitti yleisöä varsin huvittavan kupletin, jossa tämä hevosistaan kuuluisan Antrean kuuluisimmat hevosmiehet tulivat kukin vuorollaan ympäri pitäjän ikuisteiksi.

Lähikylien laulajista kokoonpantu sekakuoro kaiutteli laulujaan opett. J. Pykäläisen johdolla. Henttolan nuorisoseura avusti iltamaa näytöskappaleellaan; "Nuotta nuotiolla", josta avustuksesta maamiesseura pyytää lausua veljelliset kiitokset.

Iltamahuone oli ääriään myöten täynnä. Tungoksesta huolimatta oli yleisön käytös hillittyä. Eivät edes edustettuina olleet juopuneetkaan hennonneet järjestystä seinien sisäpuolella häiritä.

Antrea-Seuran myyntiartikkelit

KIRJOJA

Kari Häkkinen: Sydänääniä Karjalasta (2017)	20,00
Annele Kekki: Uneksi muuttuva ranta, runoja (2016)	15,00
Antti Henttonen - Matti Kekki: Lastuja elämän laineilta (2015)	20,00
Kotiseutumme Antrea	55,00
Simonen: Antrea (1953)	35,00
Enne vanhaa koton -perinnekirja (1999)	30,00
Evakos ja uuves kois, kirja evakkovuosista ja sen jälkeis. ajasta	30,00
Antrean kirkonkylä – unohtumaton kotiseutumme (2004)	35,00
Elämä o lustii, kaskukirja, Antti Henttonen - Irma-Riitta Järvinen	10,00
Olkinuoran Jussi karjalaisten kohtalontieillä	10,00

ADRESSIT, KORTIT JA POSTIMERKIT

Muistoadressi (Kansi Antrean kirkon alttaritaulu)	15,00
Kortit (aiheet Antreasta, kaksi kirkon sisäkuvaa, kirkon portti, 2 Vuokselta, lehtomaitikka, Sokaanlinna, yömaisema, kylätie)	1,00
Postimerkit (Antrean vaakuna, Antrean Esan vaakuna, Vuoksi)	2,50

VIIRIT JA PINSSIT

Isännänviiri, 4 m pitkä, yläpäästä 40 cm, mustapunainen, yläpäässä Antrean vaakuna	75,00
Pöytästandaari	35,00
Pöytästandaari Antrean kiven kera	50,00
Viirinjalca erikseen Antrean kivistä	25,00
Pinssi (Antrean vaakuna)	5,00

Adressi. Aiheena entisen Antrean kirkon alttaritaulu. Maalannut Alexandra Sältin. 15 €

KARTAT

Antrean kartta (TARJOUS)	5,00
(1991, mittakaava 1:50 000) v. 1938 mittaus. Talvi- ja jatkosodan rintamalinjat merkitty karttaan)	

DVD:t

Itsenäisyyssodat kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa (DVD ja kirja)	20,00
Itsenäisyyssodat kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa, haastattelut	15,00

MUISTOESINE

UUTUUS: Kaarnalle kiinnitetty Antrean verkon näköissolmu	20,00
---	-------

TILAUKSET: Pirjo Tiippana,
[pirjo.tiippana\(at\)saunalahti.fi](mailto:pirjo.tiippana(at)saunalahti.fi) (puh. 0505253891)
 yhteydenotto mieluiten sähköpostilla

Kaikkiin tilauksiin hintoihin lisätään postituskulut.

VUOKSEN RANTA-SEURAN TUOTEMYYN TI UUTUUSTUOTE

UHVATTA-korusarja (hopeaa)

*Riipus hopeaketjulla 75 €

*Korvakorut 75 €

*Rintaneula 75 €

Sana siirtyi Vuoksenrannasta Vesivehmaalle

**Vuoksenlaakson metodisti-
seurakunta 1921-2017-**

30,00 €

KIRJAT

Kauraketo: Vuoksenrantalainen kyläyhteisö Somerolla (2006)	15,00
Karjala, sua ikävöin. Vuoksenrantaisten muistojen kirja (1996)	5,00
Kemppi Erkki, Jäähyväiset ystäville	10,00
Kemppi Risto, Ukonharjun talon vaihteita (2002)	5,00
Korkeamäki Oili ja Patrakka Marjukka: Evakos ja uuves kois (2003)	40,00
Ennen vanhaa koton -perinnekirja (1999)	40,00
Saloranta Iris, Aika särkyi ja soi (2013)	12,00
Sokka Aarne, Muistikuvia lapsuuden Karjalasta (2007)	10,00
Virolaiset. Antrea-Vuoksenranta (2005)	50,00
Vuoksenrannan mennyt maailma (1993)	25,00
Vuoksenranta – 1981 kirjan näköispainos (2000)	40,00
Vanhanen Tatu, Muistojen sirpaleita (2011)	40,00
Korkeamäki Oili, Ravioskorpi – raivaajien kylä	20,00
Itsenäisyys sodat kotiseudullamme, kirja (2009) ja DVD, yhteensä	20,00

MUUT TUOTTEET

Vuoksenranta-isännänviiri	75,00
Vuoksenranta pikeepaita	25,00
Vuoksenranta urheiluseura Säteen t-paita	15,00
Vuoksenranta lippis	18,00
Vuoksenranta 65 vuotta muistoissamme -filmi (2010)	10,00
Vuoksenranta – pitäjä Kannaksella DVD (2006)	20,00
Pinssi, Vuoksenrannan vaakuna	2,00

Tilaukset

Tiina Hölttä,
Syrjälähdentie 53,
19430 Pertunmaa
sähköposti
tiinaholtta(at)gmail.com
puh. 040 5489000.
Hintoihin lisätään postitse
toimitettuna posti- ja toimi-
tuskulut.

TILAUSLOMAKE ON NETTISIVUILLAMME
www.vuoksenranta.fi